

NASZE ABC

Roosevelt nie ustępuje

Roosevelt nie ustępuje. Na jejieni zdawało się, że dyktator Stanów Zjednoczonych będzie musiał ugiąć się pod naciskiem zjednoczonych potęg wielkiego przemysłu i banków. Wpływ tych czynników dotarły do najbliższego otoczenia Roosevelta wywołując w sztabie jego szereg konfliktów a w następstwie zahamowanie w urzędowywianiu „nowego planu”.

Do walki z „rewolucyjnym prezydentem” Wall-street zmobilizowała wszystkie siły. Komisja śledcza senatu ogłosiła wyniki dochodzeń w sprawie przygotowywanego przez sfery finansowe anty-rooseveltowskiego zamachu stanu. Pod hasłem obrony demokracji i wolności amerykańskiej specjalna organizacja miała obalić rząd i wprowadzić dyktaturę dla zlikwidowania „nowego planu”.

Roosevelt nie nastraszył się marszu na Białą Dom. W dn. 4 stycznia ogłosił orędzie do kongresu, w którym raz jeszcze ostro atakuje system gospodarczy, oparty na nieograniczonym indywidualizmie i na jaskrawych nierównościach. W akcentach radykalnych orędzie ostatnie idzie dalej, aniżeli dotychczasowe wystąpienia prezydenta.

Narazie są to tylko ogólniki. Poza zapowiedzią wielkiego planu robót publicznych orędzie z dn. 4 stycznia nie zawiera żadnego konkretnego programu. Zda się, że w obecnej sytuacji chodziło Rooseveltowi przede wszystkim o to, by wyraźnie zaprzeczyć szerszym się w ostatnich czasach pogłoskom o rzekomej „kapitulacji” Białego Domu wobec nacisku wielkich banków i przemysłu. Przeciwnie pisało się już, że właściciel cały „nowy plan” już upadł i chodzi tylko o zrzeczenie wycofanie się na dawne pozycje.

W odpowiedzi Roosevelt rzucił znowu hasła walki o „usunięcie dawnych przywilejów” i o nową sprawiedliwość społeczną. W ustępie o zasadach godziwego zysku i zapewnienia wszystkim prawa do życia dzięki pracy, orędzie jest jakgdyby echem encyklik papieskich o porządku społecznym.

Roosevelt nie ustępuje. Stany Zjednoczone stają na progu nowego okresu walki o znalezienie „tej miary, w jakiej należy zaprowadzić kontrolę publiczną, aby mógł istnieć i rozwijać się system gospodarki indywidualnej”.

S. S.

Jan Klepura zachorował i oddał się operacji nosa

Koncert Jana Klepury, który miał się odbyć w czwartek 10 b. m. o godz. 20 min. 19 w Krakowie w teatrze im. Słowackiego, spowodował choroby Jana Klepury oddać się dopiero 14 b. m. o tej samej godzinie.

Koncert będzie transmitowany przez wszystkie rozgłośnie polskiego radia.

KRAKÓW, 7.1. (PAT.). Bawiący w Krynicy Jan Klepura w ostatnich dniach zapadł na silne przeziębienie przewodu nosowego. Zawezwany z Krakowa profesor laryngolog Pochwalski dokonał w

Za przykładem W. r. zawy
Sekwestr elektrowni w Łodzi

ŁÓDŹ, 7.1. (tel. wł.). — Zarząd Miejski zwrócił się do Wydziału Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi, żądając nałożenia sekwestru sądowego na elektrownię łódzką. Podobno istnieją wszelkie warunki, że sekwestr sądowy będzie ustanowiony.

Elektrownia łódzka związana jest z kapitałem belgijskim, występującym pod firmą „Société de Traction et d'Electricité (Bruxelles)”, oraz z firmą szwajcarską „Schweizerische Gesell-

poświętaczne prace parlamentarne rozpoczęły się wczoraj posiedzeniem senackiej komisji konstytucyjnej, która podjęła dalszą rozprawę nad projektem nowej konstytucji. Senatorowie stronnictwa narodowego biorą udział w posiedzeniu przysłuchując się debacie, nie zabierając jednak głosu, a to jak wynika z poprzednio złożonych oświadczeń dla tego, iż sanacyjny projekt konstytucji posiada wszelkie cechy tymczasowości, jest bowiem tylko „szatą prawną” dla istniejącego stanu rzeczy, który uważać można za przejściowy.

Nie zabierają głosu również senatorowie socjalistyczni, tak, że dyskusja toczy się wyłącznie pomiędzy senatorami BB, a przedstawicielem klubu ludowego sen. Woźnickim i przedstawicielem chrześcijańskiej demokracji, wybranym zresztą z listy sanacyjnej, prof. Makarewiczem.

Bł. s. awirze temno

Chociaż termin zwrócenia projektu Sejmowi upływa dopiero 25 b. m., prace komisji prowadzone są w niefwykłym, szczególnie wobec ważności tematu, szybkim tempie. Dość powiedzieć, że na wczorajszym przedpołudniowym posiedzeniu, w przeciągu niespełna 3 godzin uporano się z czterema tak ważnymi działami, jak: Senat, ustawodawstwo, budżet i siły zbrojne.

Ustrój narzucany

W dyskusji szczegółowej nad działem — Senat — sen. Woźnicki nawiązał do oświadczenia p. premyera złożonego jednemu z pism sanacyjnych w okresie świątecznym, że sprawa zmiany konstytucji jest w opinii publicznej przysądzona, a nowa konstytucja w życiu i świadomości społeczeństwa stała się już faktem.

P. Woźnicki uważa, że większość społeczeństwa albo wogóle nie interesuje się zmianą konstytucji, albo do projektu odnosi się negatywnie, lecz z różnych względów nie wypowiada swego zdania. Nie można twierdzić, że społeczeństwo domaga się takiego ustroju, jaki mu daje nowy projekt konstytucji. Będzie to ustrój narzucany.

Jeśli chodzi o Senat, to od niego zależy w znacznym stopniu ustrój państwa, może on być instytucją

pożyteczną, ale może też być „szkodliwą bestją”. Zależy to od składu, od tego kto go będzie wybił, jakie będzie posiadał uprawnienia prawodawcze i kontrolne. Tego wszystkiego w projekcie nie ma, a jeśli niewiadomo, czym Senat będzie naprawdę, to lepiej żeby go wcale nie było.

Zamaskowana elita

W poprzednim projekcie sejmowym konstytucji, Senat miał się składać z elity. Wprawdzie zostało to teraz jakby schowane, ale nie pogrzebane. Pozostawiono załatwienie tej sprawy czasowi i większości lub rządowi z Prezydentem. Projekt przewiduje mianowanie jednej trzeciej senatorów, a wybór pozostałych dwóch trzecich. Skąd się jednak wezmą elektorowie tych dwóch trzecich? Może będą mianowani przez Prezydenta, może przez wojewodów, przez starostów, a może nawet przez obóz rządzący. My tego nie wiemy. Panowie wiedzą — mówi sen. Woźnicki, zwracając się w stronę BB.

Sen. Kłuszyńska (PPS): — Przypuśćmy, że wiemy.

W obronie tego działu w nowym projekcie, przemawiał obszernie sen. Skirmunt z BB. Natomiast sen. Makarewicz uważa, iż jest to jeden z największych błędów, że niewiadomo jaki ten Senat będzie. Projekt konstytucji podaje sposób tworzenia organów państwa, wyjątek stanowi tylko Senat.

Daisze ograniczenia
parlamentu

W dyskusji nad rozdziałem zatytułowanym „Budżet” — znowu przemawiał pierwszy sen. Woźnicki, wyrażając pogląd, że postanowienia tego działu jeszcze bardziej ograniczają prawa parlamentu, ze względu na czas, jaki się daje Sejmowi i Senatowi na załatwienie tej sprawy. Obawia się, że nowe postanowienia mogą całe prawo budżetowania uczynić fikcją, pozabawiając parlament należnego mu wpływu.

Sen. Evert (BB) uważa każdą

chęć modyfikacji tego czy innego artykułu za dążenie do osłabienia zasady silnej władzy.

Dział ósmy projektu nosi tytuł „Siły Zbrojne”.

Kto dysponuje siłą
zbroją?

Sen. Woźnicki podkreśla na wstępie, że stosunek społeczeństwa do nasyżych sił zbrojnych był zawsze i jest ciepły i życzliwy. Społeczeństwo zawsze naszą armię będzie popierało. Obecnie przewiduje się w Konstytucji, że pobór rekruta wymaga aktu ustawodawczego. Jeżeli jednak daje się Prezydentowi Rzeczypospolitej możliwość tworzenia równoległe do parlamentu aktów ustawodawczych drogą dekretu, to znaczy, że i w tej dziedzinie odbiera się Sejmowi możliwość wypowiedziania się. Nie godzi się też z obarczaniem Prezydenta odpowiedzialnością za podejmowanie wojny. Miliony ludzi i ich bytowanie uzależnia się od woli jednego czło-

wieka, który taką decyzję może powziąć.

Ciekawą wątpliwość wyraził sen. Makarewicz. Nasuwa mu się pytanie, czy wojsko ma być używane tylko do obrony, czy też i wewnątrz państwa. A w tym drugim wypadku kto ma decydować o użyciu siły zbrojnej. Naczelnik wódz nie wchodzi w rachubę, gdyż rola jego jest tylko epizodyczna. Tym innym czynnikiem może być generalny inspektor sił zbrojnych, minister spraw wojskowych, albo minister spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem spraw wojskowych. W projekcie stoi to pod znakiem zapytania i należałoby tę sprawę jasno postawić.

Po kilku wyjaśnieniach referenta sen. Rostworowskiego, dalsze obrady odroczono do popołudnia.

Na popołudniowym posiedzeniu, które trwało 4 i pół godziny dyskusji nad projektem konstytucji ukończono.

W piątek 11 b. m. głosowanie

Już 30 stopni poniżej zera

Ofenzywa mrozu na Polskę

Według meldunków radiotelegraficznych, nadeszłych wczoraj do Państwowego Instytutu Meteorologicznego (PIM) w Warszawie, można przewidzieć, że dotychczasowe silne mrozy nie tylko potrwają dłużej, ale się jeszcze wzmożą, głównie na wschodzie kraju. Sytuacja barometryczna jest taka, że dwa rozległe obszary wysokiego ciśnienia zalegają obecnie — jeden nad Atlantykiem, drugi nad Rosją i Syberią. Mają one wszelkie cechy stałości i jeszcze się utrwalają wskutek ciągłego dopływu dużych mas powietrza mroźnego. Prócz tego płytki niż nad Europą zachodnią wypełnia się, a drugorzędne niżki nad Europą środkową, które nam w sobotę i wczoraj przynio-

sły nieco cieplejszego powietrza, zostały pod naporem zmnego powietrza zepchnięte na południe.

Dalsze posuwanie się mas tego mroźnego powietrza w kierunku zachodnim wywoła silne oziębienie również i w krajach Europy środkowej i zachodniej, przyczyniając się do ostrego przebiegu zimy.

W Polsce, obecny stan pogody mroźnej, potrwa jeszcze przez dłuższy okres czasu. W dzielnicach wschodnich mrozów osiągnie wkrótce i przekroczy — 30 stopni. Państwowy Instytut Meteorologiczny podaje do wiadomości, że zważywszy stateczność obecnego układu barometrycznego — nie należy się spodziewać w najbliższych dniach ocieplenia.

W Warszawie

W poniedziałek, o godz. 7-tej rano, na bramie zegarowej Ratusza, termometr wskazywał 20 st. mrozu. W parku Paderewskiego zanotowano — 22 stopnie.

W ostatnich kilku latach Warszawa nie przeżywała tak silnych mrozów, jedynie w latach 1928—29, mrozy przekroczyły 33 stopnie.

Walka z mrozem

Mrozy powodują zwiększoną ilość wypadków zasłabnięć biedaków i bezdomnych. Wydział opieki społecznej uruchomił, w charakterze pogotowia stację żywnościowo - noclegową w domu noclegowym na Pradze (Jagiellońska 19). Na stację tę będą kierowane osoby, wymagające natychmiastowej pomocy, stwierdzonej przez pogotowie.

Pogotowie ratunkowe, w ciągu dnia i nocy, udzieliło pomocy około 100 osobom, które zgłosiły się z odmrożeniami uszu, nosa, policzków oraz rąk i nóg.

W budynku stacyjnym w Golezynie na linii kolejki Jabłonna — Karczew znaleziono wczoraj zmarznąłą kobietę lat 25. Pogotowie przewiozło zmarznąłą do schaft für Elektrische Industrie (Basel).

W skardze sądowej, Zarząd Miejski w Łodzi wysunął podobno analogiczne zarzuty, w stosunku do elektrowni, jak to miało miejsce w Warszawie.

nowością i o każdym wypadku podwyższenia ceny opału należy meldować władzom.

Spowodu mrozów, jakie zapanowały w całym kraju, bardzo wątpliwe jest, aby w krótkim czasie nadeszły z Gdyni do Warszawy większe transporty pomarańczy. Jak wiadomo bowiem, pomarańcze nie znoszą silniejszych mrozów i mogłyby wskutek transportu ulec całkowitemu zepsuciu.

W całej Polsce

Z całego kraju nadechodzą meldunki o szkodach wyrządzonych przez mroz.

Na kolejach

Dla kolei mroz — to wielki szkodnik. Przedewszystkiem cierpi ogrzewanie wagonów, gdyż bardzo często przewody międzywagonowe zamarzają. Wywołuje to taki skutek, że część pociągu jest ogrzana, pozostała zimna.

Również zamarzanie rur do ogrzewania powoduje częste opóźnienia pociągów, spowodowane niemożnością rozgrzania rur.

Dotychczas większych opóźnień pociągów nie notowano.

Dalszą konsekwencją silnego mrozu jest pęknięcie szyn i zamarzanie zwrotnic.

Na Wileńszczyźnie

W ciągu ostatniej nocy zanotowano w dyrekcji kolejowej Wileńskiej,

kilka wypadków przymarzania wagonów do szyn. Prócz tego zanotowano kilka śmiertelnych wypadków zamrażnięcia. M. i., na granicy lotewskiej, zamarał na śmierć przemysłnik, podczas snu, zezajony w lesie.

W samem Wilnie, i na Wileńszczyźnie zanotowano dużą liczbę poaów, wskutek przegrzewania pieców i wadliwych przewodów kominiowych. Na rynku Wileńskim, w ciągu ostatniej doby, podskoczyła cena drzewa z 10 na 16 zł. za wóz.

We Lwowie

LWÓW, 7.1. (PAT). W dniu dzisiejszym we Lwowie panował silny mroz. Temperatura w ciągu dnia utrzymywała się w okolicy 20 stopni poniżej zera, przyczem na peryferiach w ciągu nocy zanotowano 25 stopni. Również zanotowano znaczną ilość odmrożeń. Na stacji Pogotowia Ratunkowego w ciągu przedpołudnia opatrzone 223 osoby.

Zamach na ks. Stahremberga

Czy nowa ofenzywa hitlerowców w Austrii?

BERLIN, 7.1. (PAT). Prasa dzisiejsza przynosi z Wiednia alarmujące wiadomości o dokonanych wczoraj na jednym z przedmieść wiedeńskich zamachu rewolwerowym, na jadącego otwartym samochodem zastępcę kanclerza, przywódcę Heimwehry, ks. Stahremberga. Do samochodu oddano 2 strzały rewolwerowe. Ks. Stahremberg wyszedł bez zranienia, natomiast towarzyszący mu żołnierz Heimwehry został ciężko ranny.

Dwaj sprawcy rzekomo komunistów, zostali aresztowani. Zamach wzbudził w kołach politycznych wielkie wrażenie.

Według dalszych informacji, zamachu dokonano na przedmieściu w chwili, gdy Stahremberg po wyładunku na lotnisku Aspern samolotem, wracał samochodem do miasta. Policja utrzymuje, że w samochodzie, który był ostrzeliwany, nie znajdował się Stahremberg i tylko dlatego uniknął on katastrofy. Zamachu dokonał młody 26-letni mężczyzna, który zaczął się po obu stronach szosy, wiódącej z lotniska do wsi Aspern. Samochód firmy Austro-Daimler był podobny do tego, którego zwykle używał Stahremberg. Przypuszczalnie sprawcy zamachu o tem wiedzieli.

Jedną z kul, która przebiła ścianę samochodu, raniła jednego z oficerów Heimwehry Zellego.

Według dalszych informacji o zamachu na Stahremberga, związkowy urząd wydał komunikat, przedstawiający przebieg sprawy zupełnie inaczej, niż informuje prasa. Według komunikatu urzędowego zamach był skierowany przeciw księciu Stahrembergowi, lecz Stahremberg nie znajdował się w samochodzie. Komunikat urzędowy twierdzi, że nie oddano strzałów rewolwerowych, jedynie sfirszono kamieniem szybą ochronną od wiatru.

JAN BORUTA

Na drogach przyszłości Sprzeczne żywioły

By ustalić najlepiej program gospodarczy i społeczny, trzeba przedewszystkiem określić jasno cel, do którego się dąży. Zamieszanie pojęć w tej dziedzinie jest przyczyną wielu nieszcześć.

Zadania polityki gospodarczej i społecznej można zgrubsza podzielić na trzy dziedziny: dobry ustrój gospodarczy winien zapewnić:

- 1) sprawiedliwość,
- 2) wartość społeczeństwa,
- 3) dobrobyt i wolność jednostek.

Dobrobyt nie oznacza pewnej ilości dóbr, jakimi jednostka może rozporządzać, ale takie warunki, w których może ona rozwijać swe zdolności przyrodzone, założyć rodzinę i wychować potomstwo.

Dzisiejszy ustrój, jak to już pisałem, nie spełnia zadania pierwszego. Nie spełnia go też podobny do ustroju kapitalistycznego ustrój komunistyczny w Rosji. Zarówno w Rosji, jak w państwach kapitalistycznych jesteśmy świadkami niesłychanego ucisku i wyzysku warstw pracujących przez dyktaturę bądź wielkich banków i karteli, bądź komisariatów gospodarczych. Zarówno wielki kapitał jak i rząd bolszewicki stworzyły uprzywilejowaną kastę dyktatorów gospodarczych.

W obu tych podobnych do siebie ustrojach gospodarczych społeczeństwo składa się z ludzi za-

leźnych, bądź pracujących w charakterze najemników, bądź poddanych dyktaturze gospodarczej karteli, banków i biurokracji. W obu tych ustrojach nadmierna przewaga nielicznej grupy nad całą ludnością jest źródłem niesprawiedliwości społecznej. Stąd rodzi się nędza szerokich mas, większa bodaj jeszcze w Rosji niż w państwach kapitalistycznych.

Wbrew pozorom oba te ustroje nie przyczyniają się do stworzenia zwanego społeczeństwa, gdyż ludność nie jest przywiązana do istniejącego porządku rzeczy, przeciwnie pragnie gorąco jego zmiany.

Pozornie ustrój kapitalistyczny w takich państwach jak Rosja Sowiecka czy Stany Zjednoczone przyczynia się do tworzenia wielkich bogactw. Nie daje jednak dobrobytu, w tem znaczeniu jak wyżej przez nas określone. Robotnik amerykański mieszka w koszarowych domach. Ma wprawdzie czasem auto, radio, gramofon, elektroluks i takie rzeczy, ale jest narażony w wysokim stopniu na skutki bezrobocia. Zależny jest zupełnie od swego pracodawcy.

Robotnik sowiecki ma jeszcze mniej. Cóż z tego, że buduje wielkie fabryki, Magnitogorski i Dnieprostroj, kiedy jest niewolnikiem państwa. Z dochodu społecznego dostaje część minimal-

na, a o ludzkim życiu rodzinnym marzyć nie może.

Rolnik w Rosji stał się właścicielem robotników w kołchozie. Niby to jest tam samorząd — w praktyce dyktatura urzędników. Nastąpiło daleko idące pomieszenie pojęć: produkcję uważa się za cel sam w sobie, podczas gdy jest ona tylko środkiem i o tyle ma wartość, o ile daje ludziom zadowolenie. Nie człowiek jest dla „produkcji”, lecz produkcja dla człowieka.

W Ameryce produkuje się dużo, ale robotnik mieszkający w „koszarach”, jeżdżący autem, słuchający radia i t. p. żyje w gorszych warunkach od rolnika czy rzemieślnika, posiadającego swój własny dom, własny warsztat pracy i — niezależność.

Zarówno wielki kapitalizm, jak komunizm wytwarzają liczne rzesze proletariatu. Komunizm walczy o dyktaturę proletariatu — co jest fikcją, bo warstwa zależna, najemnicza, nie może sprawować dyktatury. W praktyce w Rosji jest dyktatura biurokracji państwowej, gospodarczej i politycznej.

W gruncie rzeczy kapitalizm i komunizm dążą do utrzymania najszerzych warstw społeczeństwa w wiecznej nędzy i niewoli, w stanie proletariackim.

W przeciwnieństwie do tego nowoczesny ruch narodowy, dążący do radykalnej naprawy, głosi hasło: „nie będzie proletariatu”.

Każdy może zdobyć samodzielność, a rzeczą polityki gospodarczej jest dać każdemu tę samodzielność w jaknajwiększym stopniu.

W gruncie rzeczy ustrój kapitalistyczny może być łatwo zmieniony na komunistyczny, a komunistyczny na wielko-kapitalistyczny. Różnica jest niewielka. Dopiero państwo narodowe może naprawdę zapewnić — urzędowym i zasadniczym celom każdego społeczeństwa, to jest sprawiedliwości, wartości społeczeństwa, dobrobytu i wolności.

Komunizm i kapitalizm to nie są żywioły naprawdę sprzeczne. Sprzeczność istnieje naprawdę między światem pracy walczącym o niezależność, a światem dyktatorów gospodarczych, którzy chcą utrzymać proletariata w wiecznej niewoli.

Ubezpieczalnie będą się zadłużały na odszkodowania dla redukowanych lekarzy

Zakład Ubezpieczeń na Wypadek Choroby powiadomił ubezpieczalnie społeczne, że w związku z redukcją lekarzy stabilizowanych, którym mają być wypłacone odszkodowania, przyznawane będą ubezpieczalniom na ten cel pożyczki, o ile ubezpieczalnie nie będą w możności pokryć tych wydatków z bieżących wpływów.

Jest rzeczą powszechnie już

znana, że wszelkie dokonywane w latach ostatnich t. zw. reorganizacje w zakładach ubezpieczeń nie tylko nie doprowadzają do zmniejszenia kosztów administracyjnych, ale przeciwnie — koszty te są coraz większe. Zachodzi obawa, że takie same skutki będą także przy obecnej reorganizacji i wynikłych z niej redukcjach i odszkodowaniach.

Nauka terminatorów nieobjęta umowami zbiorowymi

Związek izb rzemieślniczych otrzymał od Ministerstwa Opieki Społecznej projekt ustawy o umowach zbiorowych. Projekt w znacznej mierze uwzględnia poprawki, zgłoszone w swoim czasie przez samorząd rzemieślniczy.

Umowy o naukę terminatorów w zakładach rzemieślniczych są

wyłączone spod działania tej ustawy.

Wśród sfer rzemieślniczych mierzmy się na tej zasadzie przekonanie, iż niebawem także obecna ustawa przemysłowa, zakazująca pobierania opłat od terminatorów i nakazująca płacenie im za pracę, ulegnie nowelizacji.

NOWINY SPORTOWE

ZAWODY KONNE W ZAKOPANEM.

ZAKOPANE, 6. 1. (PAT). W niedzielę rozpoczęły się w Zakopanem szóste ogólnopolskie zawody konne. Rozegrano konkurs otwarcia o nagrodę Kupców i Hotelarzy Zakopanego w sumie 1000 zł., do którego stanęło ponad 60 koni. Hadicap pierwszy otrzymało 5 koni, drugi — 1, trzeci handicap — 5, czwarty — 3, piąty — 2, szósty — 1 i dziesiąty — 1.

W numerach handicapowych oznaczona ilość przeszkód podwyższano o 10 cm. Parcours obejmował 12 przeszkód wys. do 110 cm., szerokości — do 3 mtr. przy szybkości 375 mtr.

Zawodami kierował osobiście prezes Małopolskiego Klubu Jazdy inspektor armii, gen. dyw. Rommel.

Na pierwszym ośmiu platynych miejscach znaleźli się jeźdźcy: 1) por. Dąbski-Nehrich na Polusie, 2) por. Boski na Otello, 3) mjr. Lewicki na Duncanie, 4) por. Wilczkiewicz na Łuku — wszyscy bez punktów karnych, 5) por. Dąbski-Nehrich na Przybyszu, 6) por. Morawski na Wikingu, 7) por. Dmowski na Titinie, 8) plk. Pragłowski na Warszawiance.

Na zakończenie odbył się na dystansie 1600 mtr. skisjoring, do którego stanęło 7 jeźdźców z narciarzami. Wygrał w czasie 2:12 sek. por. Głowacz na Carrey z narciarzem Kusiem o parę długości przed por. Zalewskim na Seranadzie z narciarzem Ochotnickim i por. Morawskim na Wilcie z narciarzem por. Piechockim.

RAID NARCIARSKI WZDŁUŻ KRESÓW WSCHODNICH.

W sobotę sztafeta narciarska Związku Strzeleckiego w raidzie wzduż Kresów Wschodnich przebyła piąty etap swej podróży, a mianowicie — z Głębokiego do miejscowości Budzaw. Przebyty dystans wynosi 40 km.

Ogółem w pięciu etapach raidu — uczestnicy raidu przejechali dystans łączny 166 km.

RAID NARCIARSKI WZDŁUŻ KARPAT.

Dzisiaj, poniedziałek, sztafeta raidu narciarskiego „wzdłuż Karpat”, zorganizowana przez Związek Strzelecki przebędzie odcinek trasy, zawarty pomiędzy Zakopanem a Nowym Targiem.

Dystans wynosi 31 km. Powiat Nowotarski uroczyście przygotowuje się do przyjęcia poszczególnych sztafet.

KURSY NARCIARSKIE DLA ROBOTNIKÓW.

Robotniczy Instytut Kultury i Oświaty im. Stefana Żeromskiego organizuje w czasie od 20 b. m. do 28 lutego w Zakopanem dla robotników, a w dniach 1 — 11 marca b. r. w Wrochle dla robotnic — dziesięciodniowe kursy narciarskie dla robotników państwowych i wojskowych zakładów przemysłowych, a również dla przedsiębiorstw miejskich.

Kursy zorganizowane zostały w porozumieniu z P.U.W.

Miejmy nadzieję, że zainteresowane przedsiębiorstwa ułatwią swoim robotnikom i robotnicom wykorzystanie kursów.

CZARNI ZDOBYWAJĄ MISTRZOSTWO SKRZYNY.

KRYNICA, 6. 1. (PAT). W niedzielę odbył się w Krynicy mecz finałowy o mistrzostwo uzdrowiska pomiędzy dwoma czarnymi a mistrzem Polski AZS. — Poznań. Po ciężkiej ostry i bardzo zwycięstwo meczu zakończył się zwycięstwem Czarnych w nieznacznym stosunku 1:0 (0:0, 0:0, 1:0).

Mecz rozegrany został przy bardzo dobrych warunkach atmosferycznych. Gra była od samego początku wyrównana. Liczne zmienne ataki likwidują bramkarze. Czarni są naogół drużyną szybszą i częściej zagrażają akademikom.

Jedyna bramka dnia decydująca o zwycięstwie Czarnych padła w trzeciej fazie gry ze strzału Jasińskiego. Akademicy dążyli za wszelką cenę do wyrównania, podczas gdy Czarni usiłowali wynik podwyższyć. Usiłowania obu drużyn spływały jednak na niczem i mecz kończy się wynikiem 1:0.

Wyróżnił się dobrą i ofiarną grą zawodnik AZS. Zieliński.

PIERWSZY WYSTĘP BOKSERÓW GARBARNI.

KRAKÓW, 6. 1. (PAT). W Krakowie w towarzyskim meczu bokserkim, Wawel pokonał Garbarnię 13:13. Zawodnicy Garbarni zaprezentowali się jako dobry materiał, ale z dużymi brakami technicznymi.

ZWYCIĘSTWA WARSZAWSKIEGO AZS. W KRAKOWSKIM CZWÓRMIECZU SIATKOWKI.

KRAKÓW, 6. 1. (PAT). W czwórmeczach siatkówki Panów, który się odbył w Krakowie pierwsze mecze zajął warszawski AZS. przed Wawelem, Cracovią i miejscową YMCA.

Techniczne wyniki zawodów były następujące: Wawel — Cracovia 2:1 AZS — YMCA 2:0. Wawel — Wawel 2:0, AZS — Cracovia 2:1, AZS — Wawel 2:1, Cracovia — YMCA 2:0.

ZWYCIĘSTWO GOSCI ZAGRANICZNYCH NA MISTRZOSTWACH ZAKOPANEGO.

ZAKOPANE, 6. 1. (PAT). W niedzielę wieczorem zakończone zostały w Zakopanem wielkie międzynarodowe zawody łyżwiarskie w jeździe figuralowej o mistrzostwo Zakopanego.

Pod względem poziomu zawody to stały najwyżej ze wszystkich zawodów urządzonych dotychczas w Zakopanem a może i w Polsce. Szczególnie entuzjastycznie przyjęto występy wicemistrzyni świata szwedki Vivian Hulten. Nadzwyczajne opanowanie trudnej sztuki jazdy na łyżwach wywołało entuzjazm zebranych tłumów. Tak wspaniałych ewolucji Zakopane jeszcze nie widziało. Hulten zajęła bezapelacyjnie pierwsze miejsce, uzyskując 220 punktów na 240 możliwych.

Drugie miejsce zajęła Piroška Leviszky (Węgry), na trzecim miejscu uplasowała się 13-letnia Erna Scheibertówna (Polska) a na 4-tym Czornowska (Polska).

Wśród panów triumfował mistrz Węgier Vadas, drugie miejsce zajął również Węgier Koertesz. Pierwszy z Polaków Paweł Breslauer zajął trzecie miejsce przed Sojką (Polska), Arturem Breslauerem (Polska) i resztorocznym mistrzem Polskim Stanisławskim.

W jeździe parami zwycięstwo odniosło rodzeństwo Szekrenyessy (Węgry) przed parą polską Chachlewską — Theuer, trzecie miejsce zajęło rodzeństwo Kalusowie (Polska).

FORT BEMA REMISUJE Z ŁÓDZKIM HAKOAHHEM.

ŁÓDŹ, 6. 1. (PAT). W międzyklubowym meczu hokejowym warszawskiego zespołu Fort Bema zremisowała z Łódzkim Hakoahem 7:7. Przyczem strzelec z warszawskiego zespołu zdobył 2 punkty walkowerem.

WARSZAWSKI ZASS BIJE W ŁÓDZI TRIUMF 3:0.

ŁÓDŹ, 6. 1. (PAT). W międzyklubowym meczu hokejowym warszawskiego ZASS pokonał Łódź Triumf 3:0 (1:0, 1:0, 1:0). Bramki dla zwycięzców zdobyli Siemiątki i Goldberg.

NA BOISKACH PIŁKARSKICH ŚLĄSKA.

KATOWICE, 6. 1. (PAT). W niedzielę odbył się na Śląsku tylko jeden mecz o mistrzostwo Ligi okręgowej. Mecz przyniósł niespodziankę w postaci porażki Naprzodu z Wawelem w Nowej Wsi 3:4 (2:1).

W meczu towarzyskim Śląsk z Świętochłowic pokonał Czarny z Chropaczowa 5:1 (3:1).

Dąb pokonał wysoko Iskrę 7:1 (3:1).

HASMONEA REMISUJE Z WARSZAWSKĄ MAKABI W BOKSIE.

ŁWÓW, 6. 1. (PAT). W Lwowie w meczu bokserskim warszawska Makabi niespodziewanie zremisowała z Hasmonią 8:8.

W wadze muszej Birenbaum pokonał Libermana.

W kategorii Schirak wygrał z Krawiekim.

W piórkowej Ackerman pokonał Szpigielmanę.

W lekkiej Neustadt odniósł zwycięstwo nad Sprugiem.

W półśredniej Prodyś przegrał z Strausssem.

W średniej Pilnik znokautował w

pierwszej rundzie Saffira, ale został zdyskwalifikowany za nieprawidłowe uderzenie. Zwycięstwo więc przynosi Saffirowi.

W półciężkiej Stahl pokonał Fleischfarha.

W ciężkiej Neuding wygrał walkę z powodu braku przeciwnika.

Poza konkursem odbył się mecz towarzyski pomiędzy Neudingiem a zawodnikiem Lechli Szwarzowskim, zakończony zwycięstwem Neudinga na punkty.

PIERWSZY MECZ O MISTRZOSTWO WARSZAWY W HOKIEJU.

W meczu hokejowym o mistrzostwo klasy A. okręgu warszawskiego AZS pokonał Skrę nieznacznie 3:2 (0:1, 1:1, 2:0).

POGOŃ ZWYCIĘŻA MISTRZA BUKOWINY 3:1.

CZERNIOWCE, 6. 1. (PAT). Lwowska Pogoń rozegrała w niedzielę w Czerniowcach mecz hokejowy z mistrzem Bukowiny Dragosz Voda, bijąc go 3:1 (1:1, 2:0, 0:0).

Pogoń miała przez cały czas znaczną przewagę nad przeciwnikiem. Bramki dla niej zdobyli Sobinski, Weissberg i Kuchar.

Mecz rozegrany został w fatalnych warunkach atmosferycznych przy silnym wietrze i 17 stopniach mrozu. Dzisiaj w poniedziałek Pogoń spotka się z reprezentacją hokejową Czerniowiec.

ZWYCIĘSTWO KARLICZKA W BERLINIE.

BERLIN, 6. 1. (PAT). Mecz pływacki rozegrany pomiędzy reprezentacją uniwersytetu berlińskiego a reprezentacją miasta Bonn zakończył się zwycięstwem uniwersytetu berlińskiego 28:26 punktów. Barw uniwersytetu berlińskiego bronił m. in. mistrz Polski Karliczek, który wygrał 100 m. na wznak w czasie 1:16,3 sekund.

MECZ BOKSERSKI W ŁÓDZI.

ŁÓDŹ, 6. 1. (PAT). W Łodzi rozegrany został mecz bokserski pomiędzy dwiema drużynami Geyer i Barkochbą zakończony zwycięstwem drużyny Geyera w stosunku 8:6. Sensacją meczu była przegrana przez k. o. już w pierwszej rundzie Wolskiego z nieznanyemu zupełnie Goldheimerem.

DZWIĘCIOU KONKURS SKOKÓW NA KROKWI.

ZAKOPANE, 6. 1. (PAT). W Zakopanem na dużej skoczni na Krokwi odbył się w niedzielę wobec 5.000 osób duży konkurs skoków narciarskich, do którego stanęło 8 drużyn po 8 narciarzy każda. 4 drużyny wystawiła „Wisła” zakopiańska, 2 S. N. P. T. T., a po jednej Sokół i Strzelec.

Zwycięstwo odniosła Wisła w składzie: Łuszczak, Kolesar i Gut-Szezerba z notą 612,6, drugie miejsce zajęła drużyna SNPTT. W składzie: Muraszar Andrzej i Stanisław oraz Łurek z notą 568,7. Trzecia skolei była Wisła II przed Sokółem, Wisłą III, Wisłą IV, Strzelcem i S. N. P. T. II.

Indywidualnie pierwsze miejsce zajął Muraszar Stanisław (SNPTT) z notą 221,3 i skokami 46 i 43 i pól.

2) Łuszczak (Wisła), nota 212,2, skoki 44 i 43 m.

3) Muraszar A. (SNPTT) nota 203, skoki 42 i 41 i 45 m.

4) Kolesar (Wisła) nota 200,9, skoki 39 i 43 m.

5) Gut-Szezerba (W) nota 199,4, skoki 40 i pół i 42 i pół m.

Poza konkursem Muraszar Stanisław oddał najdłuższy skok dnia — 53 mtr.

Inkasant Igra

poigrał sobie z kodeksem

KATOWICE, 7. 1. W fabryce mydła Sochy w Chorzowie, pracował jako inkasant Leon Igra z Katowic. Wystąpił z biura, Igra zainkasował około 6 tys. złotych i kwotę tę przywłaszczył sobie. Policja nie zdołała go jednak aresztować i zechodził po dojeżdżeniu, że Igra zbiegł przez granicę do Niemiec, gdzie ma krewnych.

W związku z silną falą mrozów

Jak ogrzewać mieszkania?

Temperatura nie powinna przekraczać 18 stopni

Napiw mroźnych mas powietrza do Polski, wywołał silny spadek temperatury, która, według danych meteorologicznych, utrzymać się może przez dłuższy czas. W związku z tem aktualną staje się sprawa ogrzewania mieszkań w czasie trwania silnych mrozów.

Różni ludzie rozmaicie zapatrują się na sprawę temperatury w mieszkaniach i w biurach. Jedni wolą mieszkania chłodniejsze, inni znowu radmiernie palą w piecach, wskutek czego temperatura dochodzi do +25 st. C. Oczywiście, że najłatwiej regulować temperaturę w mieszkaniach i w domach posiadających centralne ogrzewanie.

W myśl wskazań lekarzy, temperatura dla osób bardziej reagujących na zimno nie powinna przekraczać +18 stopni Celsjusza, zaś osoby nieczuujące zbytniego ciepła, powinny utrzymywać temperaturę w mieszkaniach wahającą się w granicach od +12 do +15 st. C. Przedewszystkiem zalecane jest nieprzegrzewanie sypialni, gdzie temperatura w żadnym wypadku nie powinna przekraczać +15 st. C. Te same normy ogrzewania należy stosować w tych rodzinach, gdzie są drobne dzieci i nie ogrzewać bardziej mieszkań.

Temperatura niższa niż +12 do +13 st. C. w mieszkaniu jest niewskazana z tego względu, że ludzie przemarzają i zziębnięci wychodzą na silny mróz, powodując jeszcze większe przemarzanie ciała, a co zatem idzie przeziębienie. Analogiczne wypadki są z zbyt wysoką temperaturą w mieszkaniach, przekraczającą +20 st. C. Wtedy ciało ludzkie

zbyt nagrzane, przy zetknięciu się z zimną masą powietrza, reaguje bardzo silnie i w tych wypadkach przeziębienie jest prawie w stu procentach pewne. Jest to spowodowane niedostateczną regulacją ciepła w ciele ludzkim.

Zwrócić należy uwagę, że przedewszystkiem zbyt silnie nagrzewane

są lokale biurowe w instytucjach państwowych, w bankach prywatnych i t. p. Temperatura w tych właśnie lokalach przekracza często +20 st. C. Nie też dziwnego, że w okresie silnych mrozów nieobecność urzędników w instytucjach państwowych dochodzi czasami do 20 procent, wskutek masowych przeziębień.

Fatalna operacja kosmetyczna

Zamiast małej brodawki — wielka rana

Wśród lekarzy warszawskich zajmujących się kosmetyką, duże zainteresowanie wywołał proces kosmetyczny dr. Flokstrumpha, przeciwko któremu wystąpiła pacjentka p. Brzozowska.

Przed rokiem p. Brzozowska, która z zębodu jest nauczycielką, zwróciła się do doktora Flokstrumpha po poradę, prosząc o usunięcie szpeczącej brodawki na czole. Jak wiadomo, pedagogi i wychowawcy młodzieży znajdują się nieraz w ciężkim i przykrem położeniu, gdy natura obdarzyła ich śmiesznie bądź też szpeczącymi dodatkami, toteż p. Brzozowskiej, która dużo obcuje z młodzieżą, zależało bardzo na usunięciu brodawki.

Doktor po zbadaniu pacjentki orzekł, że narośl można usunąć. Chodziło jednak o to, żeby operacja nie zostawiła śladów. Wobec czego lekarz zadeklował, że zabieg należy przeprowadzić przy pomocy radu.

Skutki zabiegu były opłakane. Wprawdzie brodawka zniknęła pod cudownymi promieniami radu, lecz,

niestety, jednocześnie na czole pacjentki pojawiła się rana wielkości 10-złotówki. P. Brzozowska uległa od tego czasu stałym bólowi głowy, a wobec tego, że rana sięgała aż do mózgu stała się niezdolna do dalszej jakiegokolwiek pracy umysłowej. Wówczas poszkodowana wystąpiła na drogę sądową przeciwko doktorowi, domagając się w skardze jednorazowego odszkodowania w wysokości 60 tysięcy złotych.

Sąd Okręgowy przyznał p. Brzozowskiej tylko 20 tysięcy złotych. Obie strony niezadowolone z wyroku zaapelowały. Dr. Flokstrumpf domagał się przeprowadzenia ponownej ekspertyzy przez biegłych lekarzy, twierdząc, że nie było z jego strony winy, której szukać należy w ogólnym ustrój pacjenta. Ostatnio odbyła się powtórna ekspertyza, która potwierdziła mniej więcej powyższe poglądy lekarza.

Dzisiaj Sąd Apelacyjny, opierając się na zebranych już całkowitym materiale, ma rozpoznać tę sprawę i ogłosić wyrok.

Nożem w pierś

za odmówienie składki na powódzian

Na zabawie wiejskiej, odbywającej się pod Warszawą, zbierano składki na powódzian. Obecny na sali Władysław Duda odmówił złożenia datku i począł nawoływać innych do nieskładania ofiar.

Zachowanie się Dudy wywołało ostry sprzeciw obecnych. Dwaj bracia, Teofil i Apolinary Salakowie, postanowili doraźnie obrząbić się z mało ofiarnym rybą. Obaj byli dobrze już napici i Teofil złapał Dudę za rękę, Apolinary zaś pchnął go nożem w pierś. Duda padł na ziemię, zalewając się krwią. Natychmiastowy ratunek zapobiegł śmierci, lecz obaj Salakowie oskarżeni zostali o zadanie ciężkiego uszkodzenia ciała w bóje.

Teofil Salak nie przyznał się do winy, brat zaś jego wyjaśnił,

że był w stanie podnieconym alkoholem, a zachowanie się Dudy i odmowa złożenia datku dla niego podziały, że nie panując nad sobą, dopuścił się zbrodni.

Sąd Okręgowy, biorąc pod uwagę niezwykłe okoliczności zajścia, oraz skrucę Apolinary Salaka, skazał go na 6 miesięcy więzienia, Teofila zaś uniewinnił.

Sprawa Kwinty w apelacji

Głośna sprawa wielkiego bankrutwa domu bankowego Kwinty, znajdzie się ponownie na workandzie sądowej. Warszawski Sąd Apelacyjny wyznaczył proces Stanisława Kwinty, skazanego w związku z tą upadłością na 3 lata więzienia, na dzień 17 b. m.

4.500 spraw rozpatrzył Sąd Pracy w r. 1934

W dniu wczorajszym Sąd Pracy w Warszawie wznowił sesję. Liczba spraw wpływających do Sądu Pracy wskutek zatargów z pracownikami w zakładach przemysłowych i handlowych stale wzrasta. Jak wykazują dane statystyczne za rok 1934, stołeczny centralny Sąd Pracy załatwił w r. ub. około 4.500 zatargów.

Nadzór nad drukarniami

Komisariat Rządu m. st. Warszawy przekazał starostom grodzkim prowadzenie lustracji drukarni w stolicy. Począwszy od ub. tygodnia inspekcję w drukarniach dokonywane są przez urzędników starościńskich.

Berlin czuwa nad plebiscytem Zagłębie Saary stanie się pomostem do przywiązania Niemiec do francuskiej

SAARBRUECKEN, 6.1. (PAT). Ostatnia niedziela przed plebiscytem stała pod znakiem masowych zgromadzeń obu zwalczających się obozów. Zebrania te odbyły się w Saarbrücken.

Przedpołudniem odbyło się na górze Wackenberga zgromadzenie Frontu Niemieckiego.

Plac, na którym odbywało się zgromadzenie wypełniony był prawie całkowicie. Wiele osób nie mogło się w ogóle nań dostać. Neutralni obserwatorzy obliczają zgromadzone tłumy na 100 do 120 tysięcy osób.

PRZYBYCIE SZTANDARÓW

Manifestacja rozpoczęła się z chwilą przybycia kilkuset sztandarów zarówno sekcji lokalnych Frontu Niemieckiego, jak i różnych organizacji patriotycznych i kombatanckich. Sztandary te powitały zgromadzone masy podziwem hitlerowskim. Na-

stępnie przywódcy Frontu Niemieckiego ogłosili krótkie przemówienie.

SZPALERY POLICJI

Odmarsz Frontu Niemieckiego zbiegli się w czasie z przebywaniem uczestników zgromadzenia jednolitego frontu, grupującego socjalistów, komunistów i innych zwolenników status quo z wrzaskiem Volksbundu, wypowiadającego się także za utrzymaniem obecnego stanu rzeczy. Policja ściśle rozgraniczała ulice przemarszu obu pochodów, — jedynie na dworcu nie było można tego przeprowadzić. Plac przed dworcem podzielony został szpalierami policji.

Na dworcu znajdował się w gotowości oddział wojska włoskiego. Po jednej stronie defilował Front Niemiecki z wyciągniętymi dłońmi, wznosząc okrzyki „heil Hitler“, po drugiej maszerowali zwolennicy status quo z podniesionymi pięściami, krzycząc „Roth Front“. Dzięki dyscyplinie ludności i energicznej postawie policji do żadnych zajść nie doszło. Zgromadzenie rozpoczęło

się z dużym opóźnieniem na stadionie Kieselhumes. Wedle obliczeń bezstronnych obserwatorów, w powyższym zgromadzeniu wzięło udział 60 do 60 tysięcy osób.

DO OJCZYZNY, LECZ WYZWOLONEJ

Po przemówieniu reprezentanta komunistów, uczestnicy złożyli zbiorową przysięgę, wedle której: mieszkańcy Saary bez różnicy partyj i religij, zjednoczeni w walce ze śmiertelnym wrogiem Hitlerem przysięgają, że ich siła ochroni ojczyznę przed barbarzyństwem, mordem, wojną i katastrofą i zabezpieczy przyszłość ludu Saarskiego, jego swobodę i prawa i że znów powróci do wolnych Niemiec, gdy tylko niewola zostanie przełamana. Przysięga kończy się słowami: „nigdy do Hitlera, wszystko dla status quo“.

Uczestnicy zgromadzenia przemaszcerowali następnie przez ulice miasta, śpiewając międzynarodówkę i wznosząc okrzyki przeciwko kanclerzowi Hitlerowi i za status quo.

120.000 hitlerowców manifestowało za przyłączenie Saary do Niemiec Socialiści chcą wrócić tylko do wolnej ojczyzny

BERLIN, 6.1. (PAT). Berlin stoi całkowicie pod znakiem wielkich obchodów propagandowych, podkreślających wagę, jaką w Niemczech przywiązuje się do plebiscytu w zagłębiu Saary.

W gmachu Reichstagu odbyło się dziś otwarcie wystawy saarskiej, poprzedzone uroczystym aktem w operze Krolla, w czasie którego w obecności członków rządu Rzeszy min. Goebbels wygłosił następujące przemówienie: „Dla Niemiec nie istnieje zagrożenie dokąd zagłębie Saary ma być przyłączone po plebiscyście, plebiscyt ma tylko potwierdzić stan faktyczny, którego Traktat Wersalski nie przewi. Hitler wielokrotnie stwierdzał, że po uregulowaniu sprawy Saary nie pozostanie już żadna kwestia sporna terytorjalna między Niemcami a Francją, leży więc w rękach ludności Saary stworzenie przez głosowanie w nadchodzącą niedzielę takiego trzeciego stanu, który usunąłby ostatecznie niebezpieczeństwo z kwestii z debat międzynarodowych.“

Dalej dr. Goebbels z naciskiem wskazywał, że plebiscyt dotyczy nie tylko o połączeniu obszaru saarskiego do Rzeszy, lecz przede wszystkim o likwidacji długowiekowej nienawiści i walk między Niemcami i Francją. To — według

min. Goebbelsa — jest istotnym i głębszym sensem plebiscytu, a zagłębie Saary, które miało być jabłkiem niezgody między obu narodami, może się w ten sposób stać pomostem do zbliżenia niemiecko-francuskiego. Jest to okazja historyczna — mówił min. Goebbels — do nawiązania nowej linii współpracy niemiecko-francuskiej, która dla całej Europy stanie się błogosławieństwem. Rządom obu narodów oraz ich mężom, stanu dano możliwość zainicjowania okresu pozytywnej współpracy pod znakiem wspólnej misji stworzenia nowego porządku europejskiego. Jeżeli chodzi o Niemcy, to są one gotowe okazać się godne tego historycznego momentu, przed którym stanęły i pogrzebać ostatecznie przeszłość, a rozpocząć nową pokojową przyszłość.

Naród niemiecki pragnie tylko spełnić wielkie zadania, jakie postawił mu Hitler, a po powrocie Saary do Niemiec nie będzie żadnego rozsądnego powodu, uniemożliwiającego porozumienie niemiecko-francuskie.

W końcu min. Goebbels powołał się na poprzednie plebiscyty w Prusiech Wschodnich, na Pomorzu, w Schleswiku i Holsztynie oraz na Górnym Śląsku, oświad-

Dziś — państwowa nagroda literacka

Jury na rody zbiera się o godz. 9-ej

Już dziś zbiera się jury polskiej państwowej nagrody literackiej, które przyzna nagrodę ministrowi W. R. i O. P. w sumie 7.000 zł. wybitnemu pisarzowi polskiemu za całokształt działalności literackiej ze szczególnym uwzględnieniem ostatniego pięciolecia.

Wczoraj J. Kaden - Bandrowski w tym roku po raz pierwszy nie zasiadający za jury nagrody państwowej ogłosił w „Gazecie Polskiej“ artykuł omawiający kandydatury do nagrody. Ale mylił się ten, kto by sądził, że Kaden - Bandrowski postarał się tym artykułem zastąpić niejako oddanie głosu na posiedzeniu jury nagrody. Artykuł wylicza aż... dziewiętnastu kandydatów zarówno z prozy, jak z poezji i z krytyki.

Jakże przedstawia się w „Gazecie Polskiej“ lista kandydatów? Spośród powieściopisarzy artykuł wymienia Piotra Chojnowskiego, Zofię Nałkowską, Stanisława Wyspiańskiego, Zygmunta Bartkiewicza, Iwaszkiewicza, Parandowskiego, Kossak - Szczucką, Wiktorę, Wołoszynowskiego.

Poetów Kaden - Bandrowski wylicza pięciu: K. Iłakowiczów-

nę, Kazimierza Wierzyńskiego, Wittlina, Żegadłowicza, Pawlikowską, Wreszcze spośród krytyków — Irzykowskiego, Chwistka, Borowego, Potockiego.

„Express Poranny“ jako ewentualnych kandydatów podaje Iłakowiczównę, Wierzyńskiego, Chojnowskiego, Nałkowską, Irzykowskiego i Boya, a więc aż czterech członków Akademii. „Gazeta Polska“ również wymienia dwóch członków Akademii (Nałkowską i Chojnowskiego).

W statucie nagrody niema zastrzeżenia, że członkowie Akademii Literatury nie mogą być laureatami nagrody państwowej. Jednak gdy przy zmianie statutu jaką dokonano w grudniu 1933 r.

Statut nagrody przesłano do zapinowania Akademii, Akademia jednomyślnie powzięła uchwałę, wyłączając Akademików od nagrody. Minister W. R. i O. P. poprawki tej nie zatwierdził i statut ograniczenia tej treści nie posiada. Ponieważ w roku ubiegłym w jury większość stanowili członkowie Akademii, jasne było, że wobec takiego stanowiska Akademii, wybór nie padnie na Akademika. W tym roku sytuacja zmieniła się, gdyż w składzie jury na pięciu członków jest tylko dwóch Akademików. W ten sposób — teoretycznie biorąc — przyznanie nagrody Akademikowi jest możliwe, w praktyce — rzeczy zapewne pójdą innym torem.

Uczczenie pamięci Mochnackiego w setną rocznicę jego śmierci

PARYŻ, 6.1. (PAT). Dla uczczenia 100-iej rocznicy zgonu Maurycyego Mochnackiego odbyła się w Auxerre w obecności ambasadora R. P. Chłapowskiego i attaché wojskowego płk. Błażynskiego uroczystość, zorganizowana przez miejscową sekcję Unii Narodowej b. kombatanów.

O godz. 15-ej wobec licznie zgromadzonych mieszkańców Auxerre i przedstawicieli kolonii polskiej we Francji złożono kwiaty na grobie Mochnackiego, poczem przewodniczący Unii Narodowej b. kombatanów departamentu Yonne p. Bertier wygłosił krótkie przemówienie. Następnie zabrał głos płk. Błażynski, który oddał hołd pamięci Mochnackiego, jako żołnierza i wielkiego pisarza.

O godz. 17-ej w sali Famille Theatre nastąpił dalszy ciąg u-

roczystości, po przemówieniach p. Bertier i p. Tenot, sekretarza generalnego prefektury, który reprezentował prefekta departamentu Yonne, zabrał głos ambasador Chłapowski, który nakreślił postać Mochnackiego na tle walk o niepodległość. „Dla Polaków — powiedział ambasador — Maurycy Mochnacki zawsze pozostał żywym symbolem nieprzejdanego stanowiska narodowego, które inspirował w roku 1848, 1863, 1905 walki przeciw zaborcom, znalazło swoje uwięzienie w dziele oswobodzenia.“

Następnie zabrał głos Abel Moreau, który wygłosił odczyt o życiu i działalności Maurycyego Mochnackiego, poczem nastąpiła część artystyczna, na którą złożyło się wygłoszenie wiersza na cześć Mochnackiego i odegranie utworów muzyków polskich.

Porozumienie francusko-włoskie zawarte Dodatni wynik narad rzymskich

RZYM, 6.1. (PAT). Dziś wieczorem minister Laval wydał w pałacu Farnese, który jest siedzibą ambasady francuskiej przy Kwirynale, galowy obiad na cześć Mussoliniego. Po obiedzie w wspaniałych salonach pałacu odbyło się przyjęcie dla sfer politycznych i kulturalnych stolicy.

Bezpośrednio po obiedzie Mussolini i francuski minister spraw zagranicznych odbyli dłuższą konferencję polityczną, po której stało się wiadome, że ostateczne porozumienie pomiędzy Francją i Włochami, zarówno w sprawach kolonialnych jak i środkowo-europejskich, zostało osiągnięte.

Co uz odniono?

PARYŻ, 7.1. Agencja Havasa donosi z Rzymu, że po obiedzie, wydanym na cześć Mussoliniego w ambasadzie francuskiej premier włoski i minister Laval odbyli dłuższą rozmowę w 4 osoby i około północy oświadczyli zgromadzonym gościom, iż osiągnęli porozu-

mienie co do wszystkich zagadnień. Ostateczne teksty, które mają być podpisane w dniu dzisiejszym obejmować będą: 1) protokół, stwierdzający tożsamość poglądów na główne zagadnienia polityki ogólnej. 2) wspólne zalecenie do państw sąsiadujących i sukcesyjnych b. monarchii austro-węgierskiej w sprawie poszanowania granic i niemieszania się do spraw wewnętrznych drugiego państwa. 3) pakt konsultacyjny, zobowiązujący Francję i Włochy do wzajemnego porozumienia na wypadek okoliczności zagrażających niepodległości Austrii. Do udziału w tym paktie zaproszone były mają Niemcy, Węgry, Czechosłowacja, Jugosławia, Polska i Rumunia. 4) Konwencja, regulująca zagadnienia kolonialne Afryki Północnej. Narazie ogłoszony będzie jedynie pierwszy dokument, zaś pozostałe trzy mają być opublikowane później, być może, przy załączeniu protokołów, uzgadniających stanowisko Francji i Włoch wobec pewnych specjalnych zagadnień polityki zewnętrznej.

L v i u Papieża

RZYM, 7.1. (PAT). Papież przyjął min. Laval na audiencję w Watykanie. Audiencja trwała 50 minut. Papież wręczył ministrowi francuskiemu wielki krzyż orderu Piusa 9-ego.

Członkowie sekcji

Młodych

zwolnieni z więzienia

KIELCE 7.1. — Członkowie sekcji „Młodych“ Stron Narodowego student uniwersytetu warszawskiego Jerzy Sudek i Kazimierz Zarub — zostali zwolnieni z więzienia śledczego, gdzie przebywali po 6 miesięcy. Został również zwolniony policjant Ostrowski oskarżony w związku ze sprawą narodowców. W więzieniu pozostają jeszcze dwaj narodowcy: Stefan Topolski i T. Mierzejewski. Wszyscy są oskarżeni z art. 95 K. K.

Piraci znów grasują Złupili napad na chiński parowiec

LONDYN, 7.1. (PAT). Z Hong-Kongu donoszą o niezwykle śmiałym napadzie piratów na chiński parowiec, w odległości 20 mil od Hong-Kongu.

Parowiec podążył w kierunku Makao. Piraci zabrali z okrętu 3-ch

Chińczyków, jako zakładników.

W ostatnich czasach piraci, których siedliskiem jest zatoka Bias, zachowywali się spokojnie, gdyż zatokę patrolowały specjalne okręty. Dzisiejszy napad jest pierwszym po okresie dłuższego spokoju.

Śmierć twórcy sali nr. 40 Ecna tajemnic wojny świat w j

LONDYN, 7.1. (PAT). — Wczoraj zmarł sir Alfred Ewing, wybitny uczony, liczący 79 lat. Ewing był twórcą słynnej sali nr. 40, która w czasie wojny służyła do odcyfrowywania depech nieprzyjacielskich. Poczynając od grudnia 1914 r. flota niemiecka nie mogła uczynić żadnego ruchu, który nie byłby znany zgóry dzięki informacjom, przejmowanym w sali nr. 40, której urządzenie są dotychczas trzymane w

ściśle tajemnicy.

Pośród depech politycznych odcyfrowanych w sali nr. 40 znajduje się telegram Zimmermanna, zawierający skierowaną do Meksyku propozycję zawarcia sojuszu przeciwko Stanom Zjednoczonym. Według powszechnego mniemania, treść tej depechy w znacznym stopniu przyczyniła się do czynnego wystąpienia Stanów Zjednoczonych po stronie sojuszników.

Niema państwa perskiego jest państwo „irańskie“

TEHERAN, 7.1. (PAT). — Doniosłe rozporządzenie perskiej Rady Ministrów, znoszące nazwę „Persja“ jako oficjalną nazwę państwa i narodu i zastępującą ją natomiast nazwą „Iran“ wychodzi z założenia, iż używana dotychczas nazwa „Persja“, pochodząca od szczepu „Fars“ oznacza tylko część cesarstwa, zaj-

mującego płaskowzgórze irańskie. Odpowiednie zarządzenia rozesłane zostały obecnie do wszystkich urzędów w państwie i zagranicą oraz do wszystkich przedstawicielstw cudzoziemskich w Teheranie.

A zatem niema już państwa perskiego, tylko państwo „irańskie“.

Polscy robotnicy giną w śl ście obcego kapitału

STRASBURG, 7.1. (PAT). — W hutach żelaznych firmy „Acieries de Rombas“ (Lotaryngja) zmarł nagle w czasie pracy robotnik polski Józef Bednarek lat 35, ojciec trojga drobnych dzieci.

W kopalni Siring Wendel ciężko poranieni zostali robotnicy pol-

scy Karolczak i Filipiak wskutek zawałenia się palapu w podziemnej galerii.

Poważnym poranieniem w czasie pracy ulegli również Franciszek Zieselskiewicz, w zakładach fabrycznych Hagondange i Jan Bardak w Petite Rossella

Hodurownicy przed sądem za błężne, cze mowy

W Sądzie Okręgowym znalazł się proces dwóch „księży“, t. zw. kościoła narodowego. Jako oskarżeni wystąpili Franciszek Mucha i Szczepan Kolanko, którym prokuratura zarzuciła szczyderstwo z religii katolickiej. W r. 1933 w Bożęcinie, gm. Ożarów pod Warszawą, zjawili się wyślanicy Chodurówców i założyli w wiosce sekte. Sekta nie była liczna, miała zaledwie 13 zwolenników, w czem większość stanowiły kobiety. Chodurówcy odprawiali swe nabożeństwa w prywatnym domu. Po nabożeństwach odbywały się kazania na których obaj duchowni dopuścili

się szczyderstwa z religii. W kazaniach tych wygłaszali stek niepoprawnych bredni i obelg, przypisując Papieżowi niemoralne czyny i rozgłaszając, że duchowni rzymsko-katolicy prowadzą niemoralny tryb życia.

Niekierowne inwektywy wywołały jednak odwrotny skutek, niż przypuszczali ci, którzy je głosili. Wśród członków sekty znaleźli się ludzie uczciwi, i umiejący odróżnić prawdę od bezcelnego kłamstwa. Oni to dali znać władzom o niesłychanych oszczerstwach.

Obaj sekciarze nie przyznają się do winy, utrzymując, że wygłaszali kazania o treści pedagogicznej oraz wyjaśniali jedynie zasady nowej wiary.

Popieranie Trzemeskiej Krajowej

8.1.1935 Uśmiech dla Polski Postul dla Berlina

P. Artur Greiser, prezydent senatu w. m. Gdańska, obrany na to stanowisko 28.XI.34, po ustąpieniu p. dra Rauschninga, był wczoraj w Warszawie, w towarzystwie p. senatora Huth'a, podobnie jak on sam towarzyszył poprzednio w odwiedzinach u nas swemu poprzednikowi na naczelnym stanowisku w Gdańsku.

Czy naprawdę naczelnym?

Rozbrat między ustrojem władz gdańskich w prawie pisaniem a rzeczywistością nie jest dziś już nigdzie i dla nikogo, nie tylko w Gdańsku i w Berlinie, ale także w Warszawie i w Genewie, ani tajemnicą ani choćby najlżejszą wątpliwością.

W Gdańsku rządzi p. Albert Forster, Niemiec z Rzeszy, jeden z najdawniejszych członków i przewodników ruchu nacjonal-socjalistycznego, poseł do Reichstagu z rodzinnej swej Frankonii od września 1930, a od listopada 1930 także przewodca miejscowej grupy nacjonal-socjalistycznej, t. zw. Gauleiter, w Gdańsku, w którym wówczas po raz pierwszy w życiu postawił nogę.

Gdy p. Rauschning, chociaż także należący do stronnictwa nacjonal-socjalistycznego, zaczął być niedość dogodny, czy niedość powolny, pojechał p. Gauleiter Forster wraz z zastępcą Gauleitera p. Greiserem do Berlina 22.XI.34, poczem p. Rauschning nazajutrz złożył swój urząd, opróżniając go dla p. Greisera.

Teraz jest już wszystko w Gdańsku całkowicie, bez szczylny i bez szmeru, w... porządku, t. j. w... niezgodzie nacjonalistycznej, nawet bez pozorów, ze statem prawnym w. m. Gdańska, który ustala związek Gdańska z Polską pod opieką Ligi Narodów, ale zgola nie przewiduje rządzenia Gdańskiem z Berlina.

To jest dzisiaj istota rzeczy w zepchniętych na grunt nieprzezwidywaną podstawach prawnopolitycznego bytu Gdańska i temsamem w zwiecznych bardzo dla nas niepomysłnie stosunkach między Polską i Gdańskiem.

Nic już nawet dziwnego, że, w takim stanie rzeczy, nawet przyjazne umowy z Gdańskiem od połowy r. 1933, gdy doszedł tam do władzy obóz nacjonal-socjalistyczny, w rzeczywistości tak wyglądają, iż w dziedzinie gospodarczej Gdańsk ma z nich korzyści, po których powiększenie jeszcze przyjechał do nas p. Greiser, jak to zapowiedział dziennik p. Forster'a, a spełnienie postanowień z tych umów na rzecz ludności polskiej w Gdańsku w dziedzinie szkolnej idzie jak z kamienia, nadto zaś żyje ona w nastroju po grózech i napadach.

Jednym słowem, uprzejmości Gdańska, odwiedziny i podobne, wzrastają w miarę, jak węży Wolnego Miasta z Polską rwą się, a z Rzeszą Niemiecką się zacieśniają. Czy to ma nas zadowalać? O nadmiar naiwności nie należy podejrzewać nawet słynnych z dobroduszości i wylewności mieszkańców kraju, z które go Wisła płynie do Gdańska.

St. St.

Ogólny obrót 5.404 tonny, w tem
kija 3.315 tonn. Notowane za 100
kg.: pszenica jara czerwona szkli-
ta 19,50—20, jednolita 18,50—19,
zbierna 17,50—18, żyto I-szy sz-
14,50—15, II-gi 14,20—14,50, owies
I-szy sz. 14,50—15, II-gi 13,50—
14,50, III-ci 13—13,50, jęczmień bro-
nowy 20,50—22, gat. II-gi 18—
18,50, III-ci 16—16,50, IV-ty 15,50—
16, ziemiak jadalne 3,50—4, ma-
ka pszena gat. I-B 31—33, C 29—
31, D 27—29, E 25—27, II-B 23—25,
D 22—23, F 21—22, G 20—21, III-A
15—16, mąka żytnia gat. I-szy do
35 proc. 23—24, do 65 proc. 22—23,
II-gi 17—19, razowa 17—18, posied-
nia 14,50—15, otręby pszenne gru-
be kl. — 11,50, średnie kl. — 10,50,
miałki kl. — 10,50. Żytnie 9—9,50.

L. Ciechanowiecka

W BARAKACH I SUTERENACH WARSZAWY

W ponurym domu

Barak na Lesznie

Nazewnątrz banalna, szara kamienica. Bywa, że człowiek o banalnej, zwyczajnej twarzy kryje w sercu ponury sekret. Tak samo jest z tym domem. Wystarczy zagłębić się w podwórze, aby się przekonać, że pozory mylą. W tym podwórzu brukowanym kocimi łbami, wznosi się czworobok ceglanych bundynków, wielki ul koloru zaskrzepłej krwi, lyskający wieczorem setkami ślepi. Schody żelazne, dudniące, pokryte błotem i śmieciami wiodą na piętra. Drzwi zaopatrzone są w numery. Gryząca słodka woń chloru, nieprzewietrzanych izb ludzkiego potu i kocich ekskrementów.

Po schodach pędzi dziewczyna, okutana w podarty szal. Ma na nogach męskie buciany. Popatrzała na mnie podziwliwie zacierwienionymi oczami. Na chybili trafił mówię, że właśnie do niej idę z wizytą. Do jej rodziców.

— Kiedy ja mam tylko mamę — odpowiada szeptem. Uśmiecha się. Czerwoną ręką poprawia kosmyk włosów, spadający na brudne czoło. — Mamę niema. Do stała chwilową robotę. Szorowanie podłóg. Wróci późno wieczorem. O wiele „pani” koniecznie chce wstąpić do nas, to owszem, dlaczego nie.

W taki to sposób przekroczyłam próg wielkiej sali, podzielonej na dwa rzędy boków, z tekstury, dykty, starych szmat. Środkiem biegnie wąziutki przejście. Gwar jak w ulu. Płacz dziecka, jako stały akompaniament. W tej sali gnieździ się dziewięć rodzin, dawniej było ich czterdzieści. Najlepiej jest takim, co dostał: kojce z oknem, najgorzej tym od ścian.

— Ale nam tyż już lepiej — powiada mała — bo dostajemy ostatni kąt. Zawsze poręcznie. Można spać pod ścianą, a tamte jak pudelkach.

W ostatnim kącie, odgródnionym tylko jednym przepierzeniem z papieru i szmat, jest mnóstwo ludzi. Takich w wieku od roku do dziesięciu.

— Bo nas jest siedmioro — informuje dziewczynka. — Jednej siostrzyczce zmarło się na wilgę. Angierka miała w płuku. Trzy dni krzyczała jednym ciągiem, aż się sięsiedzi gniewali.

I opowiada dalej. Że dawniej było dobrze. Tatusz na fabryce pracował. Potem redukcja. Tatusz chodził za robotą, ale niczego nie wychodził. Mama mówi, że ze zgrozy umarł. O — to jest fotografia tatusia.

Nad stołem kuchennym, pod którym zbiti się w gromadkę najmniejsze dzieciaki — wisi powieszona fotografia. „Przystojny brunet” z czarnymi wąsami à la Wiluś, obok żona w uczesaniu z walcikiem, w koronkowym kołnierzu, spiętym wielką broszą. Ta fotografia stanowi pendant do porządnej szafki, pamiętającej lepsze czasy. Zato krzesło niema dna, a cała rodzina sypia na jednym wspólnym barłogu.

— Teraz to już lepiej, bo mama dostaje dwadzieścia złotych na miesiąc i chleb dla nas wszystkich. A znowu w świetlicy pani nauczycielka rozdaje najmłodszym mleko.

— Cóżo za świetlica?

— A to brat Leon z Karolkowej tak się nami „zajma”. Sekcja barakowa się nazywa. Ponie opiekunki przychodzą codziennie. W świetlicy dziećmi się opiekują.

— A ty także chodzisz?

— Nie. Ja przecie muszę w domu pomóc. Po zupełnym. Jak mama musi stać w ogonku, to ja naprzód idę i miejsce wcześniej zajmuję. Tera to mama poszła szorować podłogi. U jednej pani, co jej obiecała ubranie dla naszego Józka. Do szkoły ma chodzić, do pierwszego oddziału. Ale przecie w samych północach nie pójdzie i bez nikajkiego okrycia. Józek wychyla się spod stołu. Podobny jest do szczeniaka. Mruży maleńkie oczka i wyszczerza ostre drobne zęby.

— No — odzywa się chrypliwym głosem — w tem przecie nie póde. I wysuwa nożyny w północach welnianych, podziurawio-

nych jak rzeszoto.

— Dzięki moim małym przyjaciółcom mogłem się zapoznać z ich sąsiadami i z mieszkańcami drugiej sali. W kącie przy wspólnym piecu kuchennym krząta się starowina i jakiś wyrostek w baskijskim berecie i zgarbiony brodac. Odgrzewają zupkę.

— Chyba trudno utrafić, żeby nikomu w drogę nie wchodzić, przy tym wspólnym piecu.

— Ano. Czasami kłonebądź w zęby dostanie — śmieje się chłopak.

— Ale co gadasz — oburzyła się starowina. — My tu wszyscy w zgodzie. Pokłóć się, to się i pogodzimy. Trzeba się przecie trzy-

mać razem w kupie. Boby my przepała.

W takiej wspólnej sali ujawniają się najrozmaitsze, jak mówili starożytni eskulapowie, „humory”. Dwie jednakowo ubogie i nie szczęśliwe rodziny urządzają sobie życie zgola odmiennie. W jednej klucze, w której mieszka bezrobotny nędzarz z żoną sparaliżowaną od lat dziesięciu — jest czysto i przytulnie. Stoi tam łóżko porządnie zastane, dalej niski tapczan, przykryty pocerowaną deką. W oknie wisi klatka z karmakiem. Na stoliku obok obrazka, na którym mieni się jaskrawe mi barwami Pan Jezus z płonącem sercem — stoi w doniczce

drzewko — jedna gałąź jedliny, misternie przybrana kolorowymi papierkami.

— To wszystko ma — bełkoce chora, krzywiąc bladą twarz. — On sam pierze i ubiera mnie, i myje. I te drzewko przynosi.

Oni także „zupką” żyją, ale o zasilku dla chorej mowy niema.

— Powiadają, że „przy mężu jestem”. Nie zasługuję na zasil-

lek. Złożyła na podółku nieruchome, trupie, sinawe ręce. Ubrana jest w podartą ale czystą koszulę nocną, i dziwaczny szlafrok z kawałków, ma na głowie czerwony azał, skrócony na turban. (D. c. p.).

Trzeba zlikwidować sektę „marjawitów”

Rozpustnicy — kłamcy i oszuści

W północnej Italii znajduje się miejscowość Loretto, słynna w całym świecie katolickim z istniejącego tam domku Najświętszej Marii Panny, który jak głosi opinia publiczna, przeniesiony został ongi przez aniołów z Nazaretu. Włoscy katolicy damni są z tego, że cenny zabytek znajduje się w Italii.

PRZENOSINY... DOMU

„Biskup” Kowalski, wódz ohydnej sekty marjawitów, postanowił domek ten przenieść do Polski. Nie jest to plotka. W czasie bytności swojej w Rzymie, gdy zażądał od władz kościelnych uznania mateczki Koziłowskiej za „najświętszą”, zawiązał też do Loretto i 22 lutego 1906 r. zwrócił się do biskupa loretańskiego, Amadeo Ranuzzi dei Bianchi z oświadczeniem, że słynny Domek Loretański będzie przeniesiony na terytorium płockiego klasztoru marjawickiego. Można sobie wyobrazić zdumienie dostojnego biskupa. Mało to-

go — Kowalski miał czelność twierdzić, że przeniesienie to odbędzie się w sposób cudowny.

Możnaby ten pomysł uważać za żrący trick reklamowy, o ileby został w porę fofnity. Jednak Kowalski po powrocie do kraju, potrafił przekonać innych księży marjawickich, oraz grono wiernych, że istotnie w nocy z Wielkiego Czwartku na Wielki Piątek tegoż roku, cudowny domek stanie w ogrodach klasztornych. Naoczni świadkowie opowiadają, że cały personel klasztoru z pochodniami oczekiwał w oznaczonym terminie przez całą noc.

Oczywiście nastąpiło fiasco. „Biskup” wyznaczył inny termin, który również zawiódł. Jest rzeczą zadziwiającą, w jaki sposób ten człowiek mógł do tego stopnia otumaniać umysły wyznawców, że wierzyli nawet w takie bzdury, jak wsmownianie poprzednio koniec świata, lub owe przeniesienie Domku z Loretto.

TUPET

Niemniej zadziwia wszystkich tupet, z jakim marjawicy występowali wobec władz kościelnych. Charakterystyczne światło na ich poziom etyczny rzuca pewien szczegół. Gdy w swoim czasie zabiegali w Rzymie o cofnięcie ekskomuniki, wydanej przez Papieża w stosunku do twórców sekty, przedstawili kardynałowi Vanutelliemu list jego znajomego i przyjaciela z Polski, o. Honorata, który miał im ułatwić rokowania.

Gdy po jakimś czasie okazało się, że o. Honorat listu takiego nie pisał, Kowalski oświadczył, że miał „widzenie”, w którym Duch Święty objawił mu, że o. Honorat, gdyby go o to poprosili, napisałby taki list.

Poco więc było fatygować światobliwego męża, kiedy list można napisać samemu?

TRZEBA Z TEM SKOŃCZYĆ!

Takich oto metod używali księża marjawicy w swojej walce o możność rozwoju. Na podstawie tego, cośmy dotychczas publikowali o marjawicach, niestety można wyrobić zdanie, że dalszy rozwój tej sekty grozi może polskiemu społeczeństwu — dalszym rozszerzeniem się moralnej zarazy.

Sekta, która propaguje swobodę obyczajów i nudyzm, która w murach klasztornych uprawia rozpustę, która bez wahania łączy się z wrzaskami ojezjym — winna być w jaknajkrótszym czasie zlikwidowana!

J. P.

Trup na koźle furmanki

Tajemnica zbrodni na Śląsku

KATOWICE, 7.1. — Wielkie wrażenie wywołała na Śląsku tajemnicza zbrodnia dokonana na 24-letnim robotniku Djonizym Piksie. Wracając on popołudniu jednokonną furmanką do domu w wiosce Rudzie. Gdy furmanka zajęła na podwórzu zagrody, młody brat Djonizygo 22-letni Joachim spostrzegł z przerażeniem, że siedzący na koźle Djonizy nie żyje. Po zdjęciu z koźla trupa, okazało się, że Djonizy Piksa został zabity kulą rewolwerową, która mu przebiła klatkę piersiową.

Śledztwo policyjne ustaliło, że w rodzinie zabitego istniały silne nieporozumienia, zwłaszcza między braćmi s. p. Djonizym i Henrykiem, z których pierwszy stał

po stronie matki, drugi po stronie ojca. Podczas kłótni między nimi, Djonizy wyraził się ubliżająco o ojcu, czem bardzo był dotknięty brat jego Henryk.

Kłótnie te nie wyjaśniają jednak sprawy zabójstwa, gdyż przy rewizji zwłok nie znaleziono żadnych śladów, któreby wskazywały na źródło zbrodni, okazało się również, że ani rodzice, ani rodzeństwo zabitego broni palnej nie posiadało. Przy zastrzelonym s. p. Djonizym Piksie znaleziono natomiast pieniądze, zegarek i portfel, z czego wynika, że morderstwa nie dokonano w celach rabunkowych.

Policja resztowała ojca denata i brata Henryka. Śledztwo trwa.

Czy Don Juan był hipnotyzerem?

Tajemnica wielkich powodzeń

Istnieje tendencja wśród niektórych uczonych przypisywania wszelkich uczuć wpływom magnetycznym. Z tego wynikałoby, że wielkie uczucia były niczem innym jak tylko wynikiem świadomego lub podświadomego magnetyzmu. Któż wie, czy miłość, ta miłość przez wielkie M, jaką miał Romeo dla Julietki i Petrarca dla Laury, Dante dla Beatryczy, czy Abelard dla Heloizy — nie była niczem innym, jak tylko fenomenem magnetycznym.

To brzmi trochę paradoksalnie — ale któż wie ile kryje się w tem prawdy? W każdym razie zwolennicy olbrzymich zasięgów siły magnetycznej twierdzą, że miłość nie jest niczem innym, jak poprostu koordynacją pewnych promieni czy fal, które spotykają się w eterze. Jest to definicja bardzo techniczna, łącząca w sobie elementy superheterodynicz-

SZCZĘŚCIE CASANOVY

Spotyka się bardzo często ludzi, którzy mają niesłychane t. zw. szczęście, albo powodzenie. Przeważnie są to mężczyźni, którzy się cieszą wielką sympatią kobiet i w łatwy sposób zdobywają opinię donżuanów. Skąd pochodzi ten dziwny, niewytłumaczony charme? Skąd pochodzi ten rodzaj fluidu, który prawdopodobnie otacza Casanovę?

Zwolennicy magnetyzmu twierdzą, że oczywiście to powodzenie uzależnione jest od siły hipnotyzerskiej mężczyzny; prztem obdarzony tą siłą osobnik niezawście sobie zdaje sprawę z mocy, jaką posiada.

POCZĄTEK I KONIEC — WSZYSTKO POD SUGESTJĄ.

Zapytaniem, czy w istocie istnieją podobne zjawiska magnetyzmu, zwrócono się do słynnego hipnotyzera i okultysty, nazwiskiem Jouglot. Jouglot potwierdził wpływ świadomego lub podświadomego hipnotyzmu. Na dowód przytoczył cały szereg przykładów z jego własnej praktyki. Wspomniał o pewnym młodym człowieku, który widząc o swojej sile hipnotyzerskiej, był kolejno amantem całego szeregu kobiet i to przeważnie kobiet zaможnych, prztem ciągnął z tego poważne zyski. Kiedy ofiara była należycie wyeksploatowana i młodzieniec uważał, że nadeszła chwila rozstania, wówczas dyktował jej rzewny i melancholijny list pożegnalny do siebie samego. Oczywiście, kobieta pisała ten list zahipnotyzowana i była pewna, że zerwanie następuje właśnie z jej woli — porzucony zaś młodzieniec jest tylko ofiarą.

Oczywiście te eksperymenty kochliwego młodzieńca skończyły się wielkim procesem kryminalnym, prztem nazwiska zahipnotyzowanych pań, które pochodziły przeważnie ze znanych w Francji rodzin — zostały zatajone przed prasą.

MAGNETYZM I PRZESTĘPSTWA.

Ludzie, obdarzeni siłą magnetyczną, nie zawsze używają jej tylko w celach romantycznych. Niejednokrotnie posługują się nią przy najgorszych przestępstwach

Str 132

J. Kuszel i E. Bałucki „Przeprana”.

J. Kuszel i E. Bałucki „Przeprana”.

Str. 129

z wielkim trudem wziętej przeszkody, usłyszał charakterystyczny stuk kopyt o drzewo. Obejrzał się, biała belka leżała na ziemi.

Po skoku opuścił się na siodło. Klacz natychmiast podbiła zadem, jakby chciała się uwolnić od ciężaru; zmieniła nogę i tuż przed następną przeszkodą, przed „kopertą” stanęła jak wryta.

Pierwsze nieposłuszeństwo.

Barczyński czuł, że zawsze spokojna, nawet nieco flegmatyczna „Gitara” drży na całym ciecie. Obrzucił ją blystem spojrzeniem: miała nastrożone uszy, na blyszczącej jedwabistej sierści wystąpiły ciemne plamy potu, po wędzidłach obficie spływała pianą.

Zawrócił. Zrobił wolę i poszedł jeszcze raz na „kopertę”. Zazwyczaj ulega klacz opierała się, ciągnęła nabok; ledwo zdążył nastawic ją, wyciął batem.

„Gitara” skoczyła naukos. Przodem rozwałała przeszkodę i o mały włos nie wpadła na obsługujących ją ulanów.

Barczyński czuł, że ruluje przez głowę. Wyrzucił nogi ze strzemion i w następnej chwili już się toczył po miękkiej trawie parcours'u.

Wstał bez cudzej pomocy. Klacz z zadartym ogonem jak oszalała galopowała po torze.

Barczyński podniósł cylinder i poszedł naprzeciw w kierunku bramy wjazdowej.

Wypadek wywołał żywe poruszenie: zafalowało morze głów, po trybunach przeleciał głuchy pomruk, gdzieś niedaleko rozległy się okrzyki przerażenia, część publiczności zerwała się z miejsc.

— O, Boże! — zawołała pani Ala i spojrzała na Lolę.

Lola była biała jak kreda.

— Już wstaje — odezwał się Zagierski i dodał uspokajającym tonem: — Znam go dobrze, nic mu nie będzie!

— Zamiast opowiadać głupstwa, niech pan leci i dowie się — odezwała się ostro pani Ala. — Prędko!

Pani Janka kurczowo zacisnęła dlonie, radca Nabil wyjął monokla i wycedził:

— Dziwna historia...

Z. wiodowca kopalni uległ katastrofie samochodowej

KATOWICE 7.1. — Ofiarą nieszczęśliwego wypadku samochodowego między Kamionką a Mikułowem padł zawiadowca kopalni „Kazimierz” pod Sosnowcem Marjan Skup, który doznał poważnych obrażeń głowy i złamał dwóch żeber. Samochód uderzył o przydrożne drzewo uległ rozbiciu, a szofer wyszedł z wypadku z lekkimi obrażeniami głowy; dyrektora inż. Skupa odwieziono do szpitala w Mikułowie.

Podróżni samolotem

STYCZEŃ

8

WTOREK

Dziś św. Seweryna Op.

Jutro św. Marcjanny i Jakunda.

Siny mróz

Napływ mroźnych mas powietrza polarnego — kontynentalnego zwał Rosji, wywołał w Polsce silny spadek temperatury, spotęgowany wypromieniowaniem podczas pogodnej nocy w dzielnicach wschodnich i środkowych. Zachmurzenie niewielkie utrzymywało się wczoraj rano w tych dzielnicach, natomiast w zachodnich i południowych okolicach było ono duże, na wybrzeżu padał śnieg.

Temperatura o godz. 7-ej wynosiła od — 20 st. do — 27 st. we wschodniej i środkowej części kraju, a od — 6 st. do — 20 st. w pozostałych okolicach; w górach notowano od — 10 st. do — 18 st.

Drobne opady za dobę ubiegłą (do 1 mm.) ogarnęły północną część Pomorza, pojezierza prusko — mazowieckie oraz Śląsk, Podhale, Tatry i częściowo Wielkopolskę. Nie wpłynęły one też na stan szaty śnieżnej, która pozostaje nadal niemal bez zmian, wynosząc 3 do 10 cm. na nizinach, a od 10 do 65 cm. w górach, a mianowicie: 12 cm. w okolicach Wilna, 5 cm. w Worochcie, 10 cm. w Truskawcu i Iwoniczu, 17 cm. w Krynicy, 28 cm. w Zakopanem, 55 cm. na Hali Gasienicowej i 63 cm. przy Morskim Oku.

Przewidywany przebieg pogody do południa dzisiejszego: chmurno z rozproszonymi w ciągu dnia, zwłaszcza w dzielnicach wschodnich. W dalszym ciągu silny mróz (do — 30 stopni na wschodnich krańcach). Umiarkowane wiatry z kierunków wschodnich.

SŁOŃCE	
wschód	zachód
7—4	5—1
KSIĘŻYC	
wschód	zachód
— 22	0—0
Di. dnia	Przyb.
7—58	— 14

Rekordy kryminalne „miljonera” który kilkanaście lat przesiedział w więzieniach niemieckich i polskich

CHOJNICE, 7.1. Przed miejscowym Sądem Okręgowym stanął Józef Górski z Koronowa, lat 56, oskarżony o podrobienie dokumentów, przy pomocy których kwestował w okolicy Sępólna,

podając się za pogorzała.

Przy stwierdzaniu generalistów oskarżonego wyszło najaw, iż jest to niezwykły przestępca, bo

25 razy karany

za różne zbrodnie, za które kilkanaście lat przesiedział w więzieniach Niemiec i Polski.

Przed niedawnym czasem Górski opuścił więzienie we Wronkach, gdzie przesiedział przez

7 lat za kradzież 2 milionów marek.

Za zrabowane pieniądze Górski zamierzał kupić w Tezewie fabrykę maszyn, lecz tuż przed zawarciem kontraktu kupna został aresztowany. Jak podaje Górski, w ręce policji wydała go znajoma prostytutka, której wręczył ówierz miliona marek.

Filany Puszek zabił swego brata

GRODNO, 7.1. W rodzinie Puszków w Sokółce wydarzyła się krwawa tragedia. Walenty Puszek, będąc pijany, posprzeczał się z bratem swoim Bronisławem, który w silnym podnieceniu porwał siekierę i uderzył nią kilkakrotnie Walentego w głowę, w rękę i nogę. Rannego przewieziono do szpitala, gdzie zmarł. Sprawca zbrodni wraz ze swą żoną oddał się dobrowolnie w ręce policji.

Oskarżony Górski przebywał prawie we wszystkich więzieniach.

Niemiec i Polski. Specjalny jego „zawód”, to kradzież kasowo. — W ostatnim jednakże czasie „zawód” ten porzucił, gdyż zdarzyło mu się,

iż w kasach znajdował pustki i weksle,

na które nie reflektuje. Sąd skazał Górskiego na pół roku więzienia i pół roku przymusowego pobytu w zakładzie pracy w Chojnicach.

Wycieczka z niemieckiego Śląska na Jasnej Górze

CZĘSTOCHOWA, 7.1. W niedzielę bawiła na Jasnej Górze pielgrzymka z niemieckiego Górnego Śląska, złożona z około tysiąca osób, z kilku księżmi i własną orkiestrą na czele.

Jeden z księży odprawił w ka-

plicy Matki Boskiej na Jasnej Górze nabożeństwo, drugi wygłosił okolicznościowe kazanie w języku niemieckim.

Pielgrzymi ze Śląska zwiedzili skarbiec, bibliotekę i inne osobliwości klasztorne.

Sól, pieprz i papryka jako broń opryszka

ŻYWIEC, 7.1. Inkasent wydziału powiatowego w Żywcu, 26-letni Alfred Bok z Zabłocia, został w sobotę wieczór, gdy zdążył na stację kolejową, napadnięty przez nieznanego osobnika, który zasypał Bokowi oczy mieszaniną soli, papryki i pieprzu i obezwładniwszy go w ten

sposób, wyrwał mu skózaną teczkę z 200 złotymi, poczem znikł w ciemnościach nocy.

Z wielkim trudem Bok zdołał zaalarmować policję, która rozpoczęła energiczny pościg za napastnikiem, udzieliwszy pierwszej pomocy oślepionemu w pierwszej chwili Bokowi.

Przedszkola samorządowe likwiduje się w Zagłębiu Dobrowskim

SOSNOWIEC, 7.1. W miastach Zagłębia, spowodu braku funduszy likwiduje się wszystkie przedszkola, prowadzone przez samorządy. Rów-

nież w Zawierciu wymówiono pracę wszystkim kierownikom przedszkoli, które mają być z nowym rokiem szkolnym zlikwidowane.

Starorosiński w trosce o swą młodzież Dom wypoczynkowy im. Karłowaskiego

LWÓW, 7.1. — Sekcja młodzieży przy starorosińskim (moskofilskim) towarzystwie oświatowym im. M. Kaczkowskiego koło Ławocznego nad Oporem zakupiła półtora hektara gruntu pod budowę domu wypoczynkowego dla młodzieży akademickiej starorosińskiej ze Lwowa i rosyjskiej z War-

szawy, Wilna i innych miasta Polski wschodniej.

Nad rzeką Oporem urządzona zostanie plaża, obok domu boisk piłki nożnej i korty tenisowe.

Pobliskie tereny narciarskie (dom stanie na wysokości 1660 m. nad poziomem morza) sprawa, że dom będzie otwarty również w zimie.

Nowym burmistrzem Zakopanego wybrano inż. Eug. Zaczynskiego

ZAKOPANE, 7.1. Na ostatnim posiedzeniu Rady Miejskiej dokonano wyborów burmistrza. Ponieważ pierwsze głosowanie nie dało wyników, zarządzono głosowanie powtórne. Wynik głosowania następujący: inż. Eugeniusz Zaczynski otrzymał 13 głosów, dotychczasowy burmistrz

Leopold Winnicki 10 głosów, 1 kartka biała.

Na burmistrza został wybrany inż. Zaczynski, współpracownik urzędu wojewódzkiego w Katowicach.

Wybory reszty członków zarządu miasta odbędą się za kilka dni.

Program polskich radiostacji

WARSZAWA
Wtorek, dn. 8 stycznia

6.45 „Kiedy ranne wstają zorze”. 6.48 Muzyka (pl.). 6.52 G. mnastyka. 7.07 D. c. muzyki (pl.). 7.15 Dziennik por. 7.25 D. c. muzyki (pl.). 7.35 Chwilka pań domu. 7.40 Zapowiedź programu. 7.50 Koncert rekl. 8.00 Pierwsza 11.57 Sygnał. 12.00 Hejnał. 12.03 Wiad. meteor. 12.05 Przegląd Prasy. 12.10 Koncert. 12.45 „Listy do dzieci”. 13.00 Dziennik połud. 13.03 D. c. koncertu. 13.30 Przerwa. 15.30 Wiad. o ekspozycji pol. 15.35 Przegląd gield. 15.45 Koncert. 16.45 „Skrzynka P. K. O.”. 17.00 Muzyka baletowa 17.25 „Skrzynka językowa”. 17.35 Recital śpiewaczy K. Urbanowicza. 17.50 „Skrzynka pocztowa techniczna”. 18.00 „Wadomości rolnicze”. 18.10 „Życie kulturalne i artystyczne stolicy”. 18.15 V-ty koncert. 18.35 Płyty. 18.45 „Literacki rejs z Gdańska do Gdyni”. 19.00 Recital śpiewaczy E. Szaorańskiej. 19.20 Fejleton. 19.30 Piosenki (pl.). 19.45 Program. 19.50 Wiadomości sport. 20.00 „Cudowne dzieci w muzyce”. 20.15 Wieczór literacki (I i ze Lwowa). 20.45 Dziennik wiecz. 20.55 „Jak pracujemy w Polsce”. 21.00 Muzyka lekka (pl.). 21.12 Przerwa. 21.15 Koncert muz. f. i sk. (I i z Heisnek). 21.45 Muzyka (pl.). 22.00 Recital fort. L. Levy. 22.30 Koncert rekl. 22.45 Rozmowy w jęz. esperanto. 23.00 Wiad. meteor. 23.05 Muzyka tan. z rest. „Gastronomia”.

Środa, dnia 9 stycznia

6.45 „Kiedy ranne wstają zorze”. 6.52 G. mnastyka. 7.07 D. c. muzyki (pl.). 7.15 Dz. poranny. 7.25 D. c. muzyki (pl.). 7.35 Chwilka pań domu. 7.40 Zapowiedź progr. 7.50 Koncert rekl. 8.00 Przerwa. 11.57 Sygnał. 12.00 Hejnał. 12.03 Wiad. meteor. 12.05 Przegląd Prasy. 12.10 Koncert Zesp. T. Serdyńskiego. 13.00 Dziennik pol. 13.05 D. c. oper Juliusza Massenet’a (pl.). 13.30 Przerwa. 15.30 Wiad. o eksp. pol. 15.35 Przegląd gieldowy. 15.45 Fragment teatralny. 16.00 Muzyka lekka. 16.45 „Syczeń na niebie i ziemi”. 17.00 Skrzypce. 17.25 „Sprzeczka koleżeńka”. 17.35 Muzyka (pl.). 17.50 Poradnik sport. 18.00 „Skrzynka pocztowa rolnicza”. 18.10 „Życie kulturalne i artystyczne stolicy”. 18.15 Koncert. 18.45 Odczyt. 19.00 Muzyka salonowa i tan. z kaw. „Adria”. 19.20 Pogadanka aktualna. 19.30 D. c. muz. z kaw. „Adria”. 19.45 Program na dzień nast. 19.50 Wiadomości sport. 20.00 „Dawne piosenki”. 20.45 Dziennik Wieczorny. 20.55 „Jak pracujemy w Polsce”. 21.00 Konc. Chępc. Nowski z Wiednia. 21.30 „Wawel — Świętyną Polski”. 21.40 Recital śpiewaczy Ant. Gołbińskiego. 22.00 Koncert rekl. 22.15 Muzyka tan. (pl.). 22.35 Muzyka tan. z danc. „Oaza”. 23.00 Wiad. meteor. 23.05 D. c. muzyki tan. z danc. „Oaza”.

PROGRAM NA ŚRODĘ 9 B. M.

KATOWICE

7.40 Zapowiedź progr. 7.50 Konc. rekl. 15.35 Gielda. 15.40 Wiad. bież. 15.45 „Bartnicy i bartnictwo na ziemiach Śląskich w okresie w. ekw. średnich”. 16.00 „Muzyka więzowa”. 17.35 Muzyka lekka. 18.00 „Pierwsza wystawa fotografii śląskiej”. 19.45 Program. 19.56 W. adom. sport. 20.00 Muzyka (pl.). 21.30 Pogadanka przeciwgruzlicza. 22.00 Koncert rekl. 22.15 Muzyka tan. (pl.). 23.05 Skrzynka francuska.

KRAKÓW

7.40 Zapowiedź programu. 7.50 Pogadanka dla pań. 13.05 Walce wiedeńskie. 15.35 „Frontem do morza”. 15.45 Fragment teatralny. 16.00 Muzyka (pl.). 17.35 Wioska ar. 17.50 Transmisja z Warszawy. 18.00 Pogadanka tan. z płyt. 19.30 Koncert z płyt. 19.56 Lokalne w. ad. sport. 20.00 „Zawitali pastuszkowe”. 21.30 Odczyt w jęz. angielskim. 22.00 Koncert rekl. 22.15 Muzyka.

LWÓW

7.40 Zapowiedź programu. 7.50 Koncert rekl. 12.10 Konc. 13.05 Schumann: Suta „Karnawał” — (pl.). 15.45 Fragment teatralny. 16.00 Koncert. 17.35 „Kolendy i szczydliki”. 18.00 Muzyka stenografii. 18.10 Życie kult. i artyst. 19.45 Program. 19.56 Wiadom. sport. 20.00 „Ostatni posenkarz Lwowa”. 21.30 „Fedkowicz, pieśń o gór Karpacczych”. 22.00 Koncert rekl. 22.15 Muzyka tan.

ŁÓDŹ

7.40 Zapowiedź programu. 7.50 Koncert rekl. 15.35 Przegląd gieldowy. 15.45 Fragment teatralny. 16.00 Koncert. 17.35 „Kolendy i szczydliki”. 18.00 Muzyka (płyty). 18.10 Reperuar teatrow. 19.45 Program. 19.56 W. adom. sport. 21.30 Odczyt. 22.00 Koncert rekl.

POZNAN

7.40 Program. 7.50 Koncert rekl. 15.35 Przegląd gield. 15.45 „Wielcy twórcy biologii”. 15.55 Chwilka sport. 16.00 Recital fortep. M. Sacewiczowej. 17.35 „Cyra, gitara i bandonum” (pl.). 18.10 Życie kult. i art. i sport. 19.45 Program. 19.56 W. ad. sport. 21.30 „Wesołe i prawdziwe”. 22.00 Koncert rekl. 22.15 Muz. tan. z kawiarni „Esplanade”.

WILNO

7.40 Progr. dzienne. 7.50 Audycja literacka. 7.55 Gielda roln. 13.05 Utwory Mendelssohna. 15.35 Codz. odc. pow. 15.45 „Mała skrzyneczka”. 16.00 Koncert kameralny. 17.35 „Dźwięczny portugaljski gitar”. 18.00 Konc. reklam. 18.05 Przegląd literacki. 19.56 Wiad. sportowe. 20.00 Tr. ze Lwowa. 21.30 „Nowości poetyckie”. 22.00 „Angielski parlament — izba lordów”. 22.15 Zapomniane przeboje (płyty).

Nie wierzyła przydziałowi lekarzowi i dlatego popełniła samobójstwo

ŁÓDŹ, 7.1. — Z obawy przed operacją popełniła samobójstwo zamieszkała przy ul. Zeromskiego 49 Stefania Czerwy, która skończyła z 4 piętra na bruk. Stefania Czerwy, będąc ciężko chora na przepuklinę, skierowana została z Ubezpieczalni do szpitala, celem dokonania operacji.

Na operację zdecydowała się, lecz żądała, by dokonał jej lekarz do którego ma zaufanie.

Gdy Ubezpieczalnia tego jej życzenia nie uwzględniła, wówczas Czerwy oświadczyła, że operacja w tych okolicznościach nie uda się, wobec czego woli popełnić samobójstwo, co też wykonała.

Wybuch petardy w Wilnie w księgarni żydowskiej

WILNO, 8.1. (PAT). Wczoraj o godz. 18.20 nieznaną sprawcy pod rzucili petardę do otworu rynny w kamienicy nr. 22 na zaułku Literackim. Petarda wybuchła, uszkadzając rynnę, oraz niszcząc kilka sztyw w księgarni Iekowicza,

mieszczącej się w tejże kamienicy. Powoźnych uszkodzeń ani wystrzałów z ludźmi nie było.

Na miejsce eksplozji przybyła policja, która prowadzi dochodzenie z polecenia prokuratury.

Str. 130

J. Kuszel i E. Bałucki „Przegrana”.

— Od kogo?
— Pan Dromer prosił mnie o wręczenie
— Dziękuję bardzo.
Otworzyła wolno kopertę, weszła parę schodków wyżej, i znalazłszy wolne miejsce, zaczęła czytać:

„Droga panno Lolu!

„Dosłownie za kilka minut wyjeżdżam, więc tylko parę słów piszę. Obszerniejsze wyjaśnienia dam Pani później.

Po otrzymaniu tego listu proszę natychmiast skomunikować się z Barczyńskim. Dowiedziałem się przypadkiem, że grozi mu wielkie niebezpieczeństwo. Niech lepiej nie bierze udziału w konkursach. Zwracam się też do pani, gdyż wiem, że Pani jedna mogłaby wpłynąć na niego. Bezpośrednio nie postucha nikogo. Planują na niego zamach. Jeśli się jeden nie uda, powtórzą drugi i trzeci, gdyż przeciwnik jest zażarty.

Piszę to nie tylko ze względu na Panią, ale i na tego człowieka, który nie zasłużył niczem na śmierć lub kalectwo.

Łączę ucałowanie rączek
szczerze oddany — Adam Dromer.

Ten dziwny list, pisany w pośpiechu, przeraził ją. Znała zbyt dobrze Dromera, by mogły to być jakieś żarty. Spojrzała przed siebie. Młody student czekał jakby na rozkazy.

— W jaki sposób pan mnie tu znalazł?

— Byłem rano u państwa w domu, ale pani wyszła. List miałem oddać do własnych rąk. Gdy przyszedłem po raz drugi, powiedziano mi, że pani pojechała na konkurs z panią Smecką. W „Ikarze” poinformowano mnie, którażóż zarezerwowano dla pań. Dlatego dopiero teraz zdążyłem.

— Bardzo panu dziękuję. — Wyciągnęła do niego rękę, którą ucałował.

Wolno wracała do łóżka.

— Żart to nie jest — myślała, ale możliwe, że Dromer chce mnie w ten sposób zbliżyć do Barczyńskiego.

J. Kuszel i E. Bałucki „Przegrana”.

Str. 131

Zresztą czy ja wiem. Ostatecznie jednak ten człowiek nie mnie nie obchodzi.

Zdawała sobie sprawę z trudności porozumienia się w tej chwili, a niepokój o Stefana walczył w niej z obrażoną dumą.

Usiadła jednak w łóżko i przypatrywała się dalej konkursom.

Dla Polaków dzisiejszy dzień zapowiadał się niepomyślnie. Najgroźniejszymi przeciwnikami były: wyborowa doskonale usposobiona ekipa włoska, odznaczająca się ogromnym temperamentem przy wysokiej technice jazdy; drugim — ekipa niemiecka, wyposażona w pierwszorzędny materiał koński, przygotowany z iście niemiecką dokładnością, jeżdżącą więcej głośno niż sercem, niezwykle równa pad wyłogiem doboru uczestników i regularna jak zegar; poza tem nie można było lekceważyć Francuzów, którzy przy naogół mało przekonującym stylu jazdy, mieli wyśmienite konie i jeździli z wielką brawurą.

Na tablicy wywieszano wciąż nowe numery i raz po raz z poza zagrody wyruszały się nowe kofy z jeźdźcami, w coraz to innym mundurze, przebiegały oznaczoną przestrzeń i znikali nagradzani większymi lub mniejszymi brawurami.

Po wystąpieniu czterech ekip obcych, kiedy się uwidoczniła zdecydowana przewaga Włochów, spokój publiczności przeszedł w naprężone wyczekiwanie.

Po kilkominutowej przerwie na sygnał z łoża sędziowskiej wyjechał na „Gitarze” Barczyński.

Rozległ się dzwonek, i ruszył.

Skończył jedną przeszkodę, drugą. Według dawno utraconej dyspozycji miał przejechać parcours czysto, nie zwracając zbytniej uwagi na czas, ponieważ klacz była ciężką, nie paliła się do przeszkody, przeciwnie — przed każdym skokiem należało jej dodawać tempa.

Tymczasem z „Gitarze” zaczęło się dziać coś niezrozumiałego. Przed barjerą sama zwiększyła pejsa, zdradzała niezwykle zdenerwowanie i całkiem jasną chęć do wyłamania.

Zebrał ją, dał łydke. Ładując po drugiej stronie

Wstrząsająca przygoda inżyniera w lokalu Związku Strzeleckiego

LWÓW 7.1. — Jak donoszą ze Stebnika, w lokalu tamtejszego oddziału Związku Strzeleckiego rozegrało się wstrząsające zajęcie, spowodowane nieostrożnym obchodzeniem się z bronią. W tym czasie przebywali tam dwaj przyjaciele, inż. Adam Mazurkiewicz i inż. Stauffer, zajęci w kopalni „Tesp”. W pewnej chwili oglądali obaj rewolwer systemu „Mausera”, przyczem inż. Stauffer,

nieostrożnie obchodząc się z rewolwerem, spowodował strzał, który ciężko zranił w szyję inż. Mazurkiewicza.

Ranny inż. Mazurkiewicz jest synem dyrektora wydziału w lwowskim magistracie. Przeciw inż. Staufferowi mają być podjęte dochodzenia w kierunku nieostrożnego obchodzenia się z bronią. Stan rannego ciężki.

Wykolejenie pociągu towarowego na stacji Orłowo

GDYNIA 7.1. — Dziś rano wskutek rozerwania się pociągu towarowego z węglem eksportowym nastąpiło przed stacją Orłowo wykolejenie. Rozbiciu uległo 7 wagonów, które zatrasowały

tor. Na miejsce przybyły dwa pociągi ratownicze.

Komunikacja odbywa się drogą okrężną przez Kokoszkę.

Jeden z konduktorów jest ranny. Śledztwo w toku.

Niezwykły pożar od papierosa Lepiej go iłanemu nie palic papierosa w łóżku

ŁÓDŹ, 7.1. — W domu przy ul. Franciszkańskiej 61 w mieszkaniu Jana Śliwińskiego zauważono późną nocą pożar.

Ponieważ drzwi mieszkania nikt nie chciał otworzyć, wywołało to przemocą. W mieszkaniu płonęły już meble, dym jednak nie pozwolił zorientować się w pierwszej chwili w rozmiarach pożaru.

Lokatorzy domu przy pomocy wody, którą sami nosili w kubkach, przytłumili ogień i wydoby

li Śliwińskiego, który już nie ujawniał żadnych oznak życia.

Dochodzenie policyjne ustaliło, że Śliwiński mocno podchmielony wrócił późno wieczorem i pod wpływem alkoholu mocno zasnął, rzuciwszy palącego się papierosa na chodnik, który zapalił się.

Plomień objął wkrótce cały chodnik, od chodnika zajęło się wiszące na krześle ubranie Śliwińskiego, następnie sienne. Śpiący twarde Śliwiński zaczął się i doznał silnych poparzeń, które spowodowały śmierć.

Pełna tabela loterii

3-ci dzień ciągnięcia IV-ej klasy

I ciągnięcie Główne wygrane

Po 10.000 zł. — 114755 120679 151952.
Po 5.000 zł. — 23416 83777 157948 162879 171899 176817.
Po 2.000 zł. — 10491 12798 18447 24582 38836 39552 41626 45299 54701 56448 70068 70728 71282 76279 86895 87111 97680 107201 116549 121591 132551 135031 142173 145755 140713 150697 155928 166171 166895 166556 168624 170462.
Po 1.000 zł. — 342 5372 6274 6422 7750 8091 9993 16235 22024 23562 31080 34445 36434 38330 51374 54580 60516 60907 69009 77331 82558 87586 88630 92732 97178 101427 102157 109181 109759 111543 112251 113251 114172 114963 116984 131655 131662 124494 137408 138523 135658 139384 139299 141844 147983 146707 147258 151291 161717 165985 169160 170862 178855.

Wygrane po 200 zł.

6 56 71 346 62 446 563 69 770 884 1128 540 692 870 2014 91 124 289 411 81 3142 47 91 460 550 660 84 851 59 98 982 4204 501 660 558 93 6033 684 787 954 7337 461 669 886 8010 290 417 90 9240 395 873 10169 338 433 591 655 11038 113 246 873 12095 164 216 80 646 13307 35 561 671 14056 231 53 684 15029 154 371 402 11 16219 77 734 806 17272 567 639 72 723 53 815 18121 638 899 909 90 19452 692 848 900 444.
20389 718 94 956 63 21092 171 206 99 362 567 877 22061 207 313 86 655 23199 207 437 76 660 724 811 38 74 24220 48 643 755 25220 365 621 88 797 26149 73 212 81 314 33 522 715 42 27178 221 484 644 738 58 929 28083 171 215 89 353 789 29041 284 30024 810 564 757 68 31014 30 32 567 861 80 32863 706 878 32307 702 76 847 947 89 34008 38 120 359 526 713 829 35042 213 587 661 89 795 975 88080 241 709 907 17 37400 47 97 559 65 617 84 767 854 38050 831 965 39002 113 444 71 665 957 40168 697 809 912 41121 883 928 42144 339 43072 241 880 44286 96 593 838 977.
45045 109 32 200 72 423 70 46147 265 444 555 645 720 831 86 47039 98 150 302 91 411 744 906 48069 267 324 947 99 49101 255 340 69 82 785.
50144 348 493 639 770 51313 571 783 877 52122 298 312 83 693 734 53043 177 219 27 88 381 400 696 706 817 54076 215 364 69 73 441 906 55181 82 225 52 669 56077 241 325 26 77 864 57030 75 192 474 686 745 58223 356 534 81 610 752 59044 160 467 357 97.
50444 88 699 876 944 61157 350 97 539 613 60 62 72 62083 277 380 722 60 630 63233 845 932 64047 443 57 612 799 932 65056 87 335 66100 80 235 57 67183 54 751 842 917 39 68574 751 945 69171 722.
70445 566 666 734 36 923 71082 138 200 607 45 746 958 98 72207 22 322 34 466 81 90 548 51 74 73256 409 537 7478 88 777 884 75098 116 83 635 45 246 96 806 40 76130 201 648 726 77167 202 86 366 708.
80186 362 478 965 81029 221 396 472 2969 656 58 801 58 926 82147 74 81 324 476 831 90 83090 221 77 90 496 964 81880 502 913 85040 114 16 332 405 592 86409 93 608 816 70 84 87143 297 410 42 734 947 55 76 88114 86 59129 40 291 513 622 814.
90340 78 89 401 539 751 91410 530 747 827 987 92033 86 93005 103 17 348 536 825 986 94048 409 591 616 762 95514 854 992 96085 95 454 64 97187 340 47 462 713 98081 280 90 79142.
100124 245 476 593 101216 84 388 676 102068 175 361 404 607 808 49 103192 314 417 530 695 828 104129 309 105051 184 97 322 743 812 47 48 106081 246 662 721 962 107026 271 309 468 73 935 79 108799 985 109014 615 771 825.
110081 117 202 574 723 111171 293 909 112016 80 328 514 852 113123 280 863 428 62 975 114159 318 470

J. B. Priestley

BOHATER

3

Charlie nigdy nie widział nic podobnego. Chyba w filmach, ale nieczęsto. Ciemno czerwony dywan rozciągał się na setki metrów i miał parę cali grubości. Słychać było orkiestrę. Kilkunastu lokajów w purpurowej i srebrnej liberii, kelnerzy we frakach, strzylecy i młode kobiety w fantastycznych kostiumach, które obnosiły tace z gazetami i papierosami. Fotele głębokie i wygodne; ci, którzy w nich siedzieli, zapadali się w nie zupełnie. Oświetlenie z ukrytych lamp najpiękniejsze jakie Hubble kiedykolwiek widział. Jeden rzut oka na to wnętrze był więcej wart od całego przedstawienia w music-Hallu.

Jedyną przykrą rzeczą był panujący tu upał. Charlie z trudem oddychał. Powietrze było tak przegrzane i naperfumowane, że płuca nie były w stanie pracować. Charlie nigdy jeszcze nie był w sali tak rozległej, tak wysokiej, — przytem tak dusznej. Same dywany groziły na każdym kroku, że się w nich zapadnie i uduśi. Okna były niewidoczne i, gdy się raz już tam weszło, nie wiedzielo się zupełnie, jaka to pora, czy był jeszcze dzień, czy już noc. Lokaje w liberii i kelnerzy jakgdyby już oddawna zatracili możność odróżnienia dnia od nocy.

Hughson zaprowadził Charliego do czegoś w rodzaju dużego biura, całego ze szkła i błyszczącego metalu. Za kontuarem znajdował się jakiś młody człowiek,

27)

który cały błyszczał, jakgdyby składał się jedynie z jedwabnej czapki i amerykańskiego sukna.

— Dyrektor? — spytał wyniośle Hughson.

— Bardzo mi przykro, ale dyrektora niema. Nie będzie go przed godziną w pół do siódmej.

— A więc, może pomocnik dyrektora?

— Tak jest, proszę pana. Ale czy mogę spytać o nazwisko?

— Oto pan Charles Hubble: bohater, który uratował Utterton i połowę Midlandu, — najlepszą potowę. Jestem M. Hughson z „Trybuny Codziennej“. Poproszę o natychmiastowe przywołanie pomocnika dyrektora.

Czekali, a błyszczący młodzieniec telefonował.

— A więc — spytał Hughson — cóż pan myśli o tym hotelu nad hotel? Czyż nie jest stworzony na to, by mieszkali w nim bohaterowie?

— Ależ to nie jest hotel dla mnie, — narzekał Charlie — to poprostu śmieszne. Nie wiem, co mam tu ze sobą robić. Równie dobrze mogłoby mnie umieścić w pałacu Buckinghamskim. Taksamo jest dla mnie odpowiedni.

— W pałacu Buckinghamskim? Ależ, drogi chłopcze, nie zdajesz sobie chyba sprawy z tego, co mówisz. Nie ma żadnego porównania pomiędzy temi dwoma gmachami. To jest, jak już mówiłem, najwyższy stopień zbytku londyńskiego, a pałac królewski wydaje się przy tym poprostu nędzą. Czy pan spostrzegł, że wszystko tu jest niezwykłe? Że nawet powietrze było już kilkakrotnie używane? Ale nie trzeba się tem wszystkim tak przejmować; należy całą sprawę traktować jaknajlepiej. Oto, zbliża się ku nam pomocnik dyrektora. Już po chodzie widzę, że to gorliwy pracownik. Właśnie mówiłem o panu, — zwrócił się do stojącego już przy nim pomocnika dyrektora — że z pana musi być gorliwy pracownik.

— O tak, ma pan słusność, spełniam gorliwie moje obowiązki, — odpowiedział tamten, gorliwie ściskając im dlonie. Był to wysoki męczyzna o przedwczesnie wytłuszczonym czole i szerokich ustach. Jego ubranie było wykwintną mieszaniną czerni i bieli i Charlie pomyślał, że oddawna nie widział tak elegancko ubranego pana. Po uściśnięciu przybyszom dłoni, zatarł ręce i powiedział:

— Wszystko przygotowane. Mamy na drugim piętrze mały apartament w stylu Marji Antoniny różowopopielaty. Przeznaczylimy go dla pana Hubble'a i dumni jesteśmy z takiego gościa. Sam panów zaprowadzę. Proszę tedy, panowie.

Weszli do jednej z wind.
— Proszę zauważyć system sygnałów. W każdej chwili mogę panom powiedzieć, gdzie znajduje się nasza winda i nigdy się nie pomyłę.

Charlie był zlekka zaintrygowany temi słowami, bo dyrektor nie powiedział im, gdzie się winda znajduje, tylko mileząc, pokazał sygnał. Dopiero potem spostrzegł się, że taki był sposób mówienia dyrektora, gdy chciał być bardzo gorliwy. Nie mówił o danym przedmiocie, tylko poprostu stawał się sam tym przedmiotem. W chwili, gdy jechali windą, przemienił się w windę.

— Proszę zauważyć, że jestem pozbawiony zbytniego ciśnienia i nie wywołuję tego uczucia zapadania się jak wszystkie inne windy przy ruszaniu. A zatrzymuję się dokładnie na żądanym piętrze. Bez pomyłki.

W korytarzu drugiego piętra natychmiast przemienił się w system sygnałów świetlnych:

— Nie słyszycie panowie, żebym dzwonił i dzwonił do uprzykrzenia, jak inne sygnały. Operuję pocichu, jedynie za pomoca światła.

IV ciągnięcie Główne wygrane

50.000 zł. — 149716.
Po 10.000 zł. — 9980 44524 79529.
Po 5.000 zł. — 27270 67280 108985 120492 126796 140459 166901 173521.
Po 2.000 zł. — 5083 17694 18372 29054 37685 78577 81662 97485 108750 117522 121869 122398 133548 137671 146587 153679.
Po 1.000 zł. — 252 4067 6842 15548 23258 24978 27806 29841 29769 33273 34290 45119 45808 53455 54485 54503 57773 59995 62316 63735 64109 68239 72219 86676 87589 90788 93010 97062 98410 107714 109028 112577 115514 117991 125420 128094 136019 140435 148267 151993 156973 156858 158331 165942 172815.

Wygrane po 200 zł.

401 677 888 1296 416 60 562 724 9262 2112 22 234 629 52 68 909 3036 361 838 4593 768 5173 329 6387 731 91 920 28 7026 963 8185 214 26 643 707 9542 9536 898 10271 495 791 11707 28 937 12184 286 649 13223 822 14113 84 460 746 982 15777 984 16032 177 442 512 207 619 816 45 968 17514 780 18014 370 811 19798.
20337 590 615 729 880 927 21001 36 244 46 359 733 72 887 22000 49 157 70 541 662 978 23079 243 453 978 24032 151 306 471 539 25088 97 207 63 307 425 501 624 58 972 26135 529 71 972 27659 557 626 884 936 28161 207 396 424 519 638 954 29049 357 400 598 682 912 30066 171 260 383 609 52 715 828 70 31074 115 74 285 388 418 669 768 868 32045 543 48 805 906 33118 231 205 335 852 34089 418 32 204 602 57 35107 54 246 65 66 408 545 784 875 948 54 36066 76 152 66 365 741 822 934 84 37007 445 605 914 90 38253 386 430 39116 523 620 40014 264 687 161 212 57 701 189 43058 61 750 853 99 44209 38 99 794 45002 774 46143 82 470 719 47315 21 581 651 792 99 839 989 48167 208 430 84 506 618 761 95 965 49311 63 88 588 626 79 714 894 925 50430 81 51062 209 29 535 52087 202 589 756 60 881 93 53130 228 303 588 744 879 54079 964.
55228 445 70 60 34 895 932 56097 290 312 30 470 629 797 57004 77 115 38 243 448 58022 765 979 59047 162 78 210 69 922.
6005 569 746 60 862 977 61394 401 10 19 531 948 49 62085 228 481 507 63258 432 98 667 775 64222 563 682 878 948 65040 138 536 66261 91 369 611 67042 60 184 91 500 68171 326 93 417 849 979 69026 110 41 260 513.
70231 325 618 747 976 71327 513 35 654 943 72182 227 304 743 71 823 42 61 77 911 73013 359 88 486 596 90 679 970 74483 712 49 75025 309 53 681

Z annopolską dżiawą na obiedzie w szkole powszechnej na Ogródowej

Dzięki szlachetnej inicjatywie urzędników Banku Polskiego w szkole powszechnej przy ul. Okopowej 55-a, od czterech lat wydawane są bezpłatne obiady dla najbardziej potrzebujących, która uczęszcza do powyższej szkoły.

Codziennie 450 dzieci otrzymuje tam obiad, składający się z zupy oraz dużej kromki białego chleba.

Wchodzi do jadalni, która mieści się w dużej, widnej sali, zastawionej długimi stołami.

Jest jeszcze wcześniej, toteż „stolownicy“ schodzą się dopiero. Każdy z nich jest kontrolowany przy wejściu przez gospodarza kuchni, który siedzi przy stole.

Siadam obok gospodarza i przyglądam się dzieciom podchodzącym do stołu. Idą chłopcy i dziewczęta w stwardła, obdarte, odziane w lichy wyszarzany paltociaki, często jedynie w cienkich ubrankach, zsiadają i

728 897 76078 169 217 587 624 988 77022 186 526 778 78269 492 801 79299 437 39 60 779.
80337 614 892 81644 748 802 953 82361 441 693 732 812 84 903 83126 82 501 55 666 785 95 965 85 84178 345 467 609 10 734 62 83019 307 547 86102 554 809 87 87345 71 414 713 872 88295 97 404 53 690 734 51 951 72 89097 193 276 303 696 762 813 989.
90008 72 193 332 485 506 63 602 917 91322 503 806 996 92277 89 533 653 66 68 795 93812 48 94389 95095 408 71 642 731 898 96633 60 97238 797 897 925 33 98 145 372 450 73 99009 339 724 26 57.
100021 142 278 508 92 670 101067 562 73 102045 83 102 301 524 103054 149 285 371 444 677 97 802 906 93 141113 40 402 35 645 105048 175 237 495 735 57 840 401 69.
106173 417 521 75 799 107482 695 108073 109025 85 363 440 970.
110053 111088 800 407 82 112027 138 228 421 641 775 951 118056 365 114297 802 21 718 115176 364 423 50 512 780 839 973 116038 87 203 404 76 626 117288 559 87 792 118036 369 678 764 91 119038 223 670 81 797 842 499 120181 385 430 645 619 46 963 121027 239 461 547 645 122299 678 768 88 940 123099 111 241 550 58 417 777 124023 129 659 700 125091 160 293 585 698 989 126195 810 406 89 565 127238 42 94 716 128068 445 91 505 684 42 762 91 811 951 129281 301 617 77 986 843 72.
130846 461 760 99 809 16 131009 30 157 252 70 82 765 976 132019 26 28 59 76 453 82 520 68 552 72 138025 221 573 682 948 134029 71 135152 536 55 677 753 87 925 45 136191 642 768 88 940 123099 111 241 550 58 417 777 124023 129 659 700 125091 160 293 585 698 989 126195 810 406 89 565 127238 42 94 716 128068 445 91 505 684 42 762 91 811 951 129281 301 617 77 986 843 72.
140106 439 624 867 141170 278 448 514 614 41 61 142039 203 309 407 78 684 762 931 143663 980 144045 138 247 145457 146033 90 205 60 428 520 658 95 776 147833 80 501 678 75 787 861 82 148214 807 35 149142 240 408 529 51 55 729 846.
150004 117 62 494 444 557 692 959 151619 152181 226 341 466 505 893 974 153175 200 418 39 792 937 154021 234 533 614 85 155060 111 220 452 651 54 815 71 156400 127 402 157004 453 735 814 901 158028 425 86 69 737 88 887 159234 441 675 907 28 32.
160027 334 459 519 67 627 73 711 161186 368 530 793 984 162003 198 291 572 618 720 931 163084 102 229 398 709 913 85 164082 108 240 588 626 736 165458 624 794 925 166629 87 847 167009 10 130 215 334 519 825 80 168013 166 67 441 73 527 777 960 169055 493 558 875.
170310 50 497 876 71238 94 789 862 172031 718 902 173601 692 174464 175172 227 309 78 521 176021 56 206 550 98 889 177347 412 736 37 928 179028 666 77 737 962 80 99.

skostniałe z zimna.
Gospodarz wtajemnicza mnie, że do niego należy przeprowadzenie wywiadów czy zgłaszających się dziecięko zastępuje na otrzymywanie obiadów.
— Bardzo często — mówi interlokutor — spotykam takie stosunki: ojciec sześciorga dzieci pracuje i zarabia aż 15 złotych tygodniowo... Jak tu żyć z tego pieniędzy z rodziny złożoną z 8 osób? A tam, gdzie ojciec nie pracuje, rodzina skazana jest niemal na śmierć głodową.

Trzeba dodać — kończy gospodarz — że do naszej szkoły chodzi wiele dzieci z Powązek, Woli, ba! z Annapola nawet, głównie w tym celu, aby otrzymać codziennie trochę tej ciepłej strawy...

— A z Annapola, to tak pieszo przyszedł? — pytam go.
— Hiii... tam na piechotę — odpowiada — „na szybko“ przyjechałem.

Okazuje się, że chłopiec czepiał się tramwaju z zewnętrznej strony i stojąc na desce ochronnej, trzymał się końcami paleców za ramę okienną. Tuż za nim wchodziła mała dziewczynka z roześmianymi oczami. Jest to córka żebraka, bardzo inteligentna, bierze zawsze udział w przedstawieniach szkolnych. Jak urodzona aktorka, tańczy i śpiewa, wykazując w tym kierunku duże zdolności.

Przy stołach rojno i gwarno. Pod wpływem gorącej strawy zsiadają buzie dżiawny nabierają runieńców, a języki się rozwijają.

Przy jednym ze stołów jakiś starszy, może 12-letni chłopiec o twarzy ewaniaka coś opowiada, a reszta przy słuchuje się z zapałem.

— „Tak, że jak przyszedł „Zaduszki“, tożem wianki pod Powązkami sprzedawał. Zarabowało się dwie „dychy“ i na „Kereclaku“ kupilem sobie „skoki“.

Przy tych słowach pokazuje żółte buty na gumach, którym otoczenie przygląda się z zazdrością i podziwem.

Przy innym stole znowu para chłopców naradza się, czy iść do kuchni po „dolewke“. Mimowoli przystępując się do rozmowy.

— Ojcie, Maniek, ale ty masz „mediodę“ do żarcia! Swój obiad zjadł, Antek ci dał od siebie trochę, a ty jeszcze chcesz „waleć“ z nami do kuchni po dolewke!

ZAGADKI RASY

To my jesteśmy nordycy

Struktura rasowa Polski

Polskę łączy z Niemcami pod względem rasowym nordyczność, a drugi czynnik — rasa śródziemnomorska w Niemczech i laponoidalna w Polsce, odgrywająca u nas analogiczną rolę, co śródziemnomorcy i armenoidzi w Trzeciej Rzeszy.

W poprzednich artykułach pisaliśmy już o wielkim terytorium nordycznym na północy wyspy, ciągnącej się poprzez północne Niemcy i północną Polskę. To daje nam obraz rasowy północnej części naszego kraju.

Jak zaś przedstawiają się stosunki rasowe na południu? Na południu ma przewagę rasa laponoidalna. Taki byłby w krótkich słowach zarys struktury rasowej w Polsce. Północ — nordycy, południe — laponoidzi.

Trzy czwarte ludności

Przejdźmy teraz do szczegółów. Jak pisze prof. Czekanowski, zagadniczym rysem naszej struktury rasowej jest to, że element nordyczny i laponoidalny stanowi trzy czwarte składu naszej ludności, na pozostałe zaś z 10 ras zamieszkujących Europę przypada zaledwie ćwierć mieszkańców Polski.

Sluszenie więc zajmujemy się przede wszystkim przy oznaczaniu stosunków w Polsce rasą nordyczną i laponoidalną. Pozostałe rasy występują w drobnych procentach i pojawiają się ich na terytorium Polski jest niecharakterystyczne.

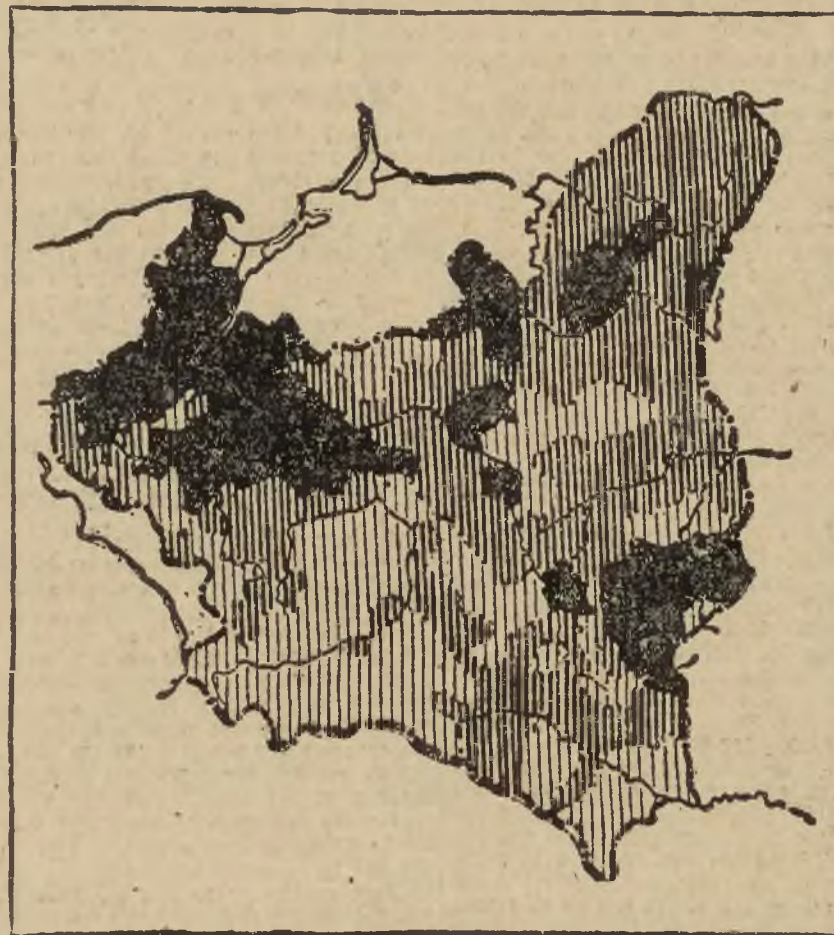
Po zaznaczeniu głównej cechy naszej budowy rasowej mamy obecnie dwie kwestie: pierwszą — jaki jest stosunek ilościowy w Polsce nordyków do laponoidów, drugą — jakie jest rozmieszczenie geograficzne tych ras. Będzie to jakby nakreślenie mapy antropologicznej Polski.

Mapa antropologiczna Polski

Najliczniej element nordyczny jest reprezentowany na północy i na Wołyniu, rasa zaś laponoidalna na południu i na północno-wschodzie, przede wszystkim w biedniejszych i mniej dostępnych częściach kraju. „Ogólne te prawidłowości — jak zaznacza prof. Czekanowski — naruszać nieznacznie występowanie śródziemnomorców i armenoidów w południowo-wschodniej części Rzeczypospolitej, nie licząc drobnych przymieszek typu paleoazjatyckiego na

północno-wschodzie i na Wołyniu”.

Spójrzmy na mapę Polski. Najpierw rozpatrzmy się z punktu widzenia przewagi rasy nordycznej.

Mapa przewagi nordycznej w Polsce

nej. Ta przewaga może być dwójakiego rodzaju: bezwzględna i względna. Bezwzględna jest wtedy, gdy w obrębie danego terytorium np. powiatu jest nordyków ponad 50 procent, względna — jest wówczas, gdy nordycy ze wszystkich ras są na tym obszarze najliczniejsi, nie stanowią jednak ponad pięćdziesiąt procent ludności.

Gdzie są nordycy?

Więc najpierw miejsca bezwzględnej przewagi. Gdybyśmy je zaznaczyli, to wielka czarna plama zajęłaby całe Pomorze, większą część Wielkopolski, Kujawy, Mazowsze, dochodząc na południu niemal do Pilicy, na wschodzie do Podlasia i do Łomżyńskiego. Potem mniejsze plamy ogarniają Suwalszczyznę, Grodzieńskie i idą pasem na północ aż do Wilna. Wielka wyspa nordyczna czarna, szeroka plama kładzie się na Wołyniu.

Jeżeli teraz brać pod uwagę względną przewagę nordyków, to granice nakreślone wyżej rozszerzają się tak, że obejmują niemal całą Polskę. Na południu zachodzą

do południowych, w owej jednej czwartej przypadającej na inne elementy, poza nordycznym i laponoidalnym, spore miejsce zajmują rasa śródziemnomorska, dość niskiego wzrostu, o śniadej skórze, włosach o kasztanowatym odcieniu. Tworzą się więc i małżeństwa mieszane rasy laponoidalnej ze śródziemnomorską. Dzieci z takiego małżeństwa będą należały do typu sublaponoidalnego.

W ten sposób mamy w Polsce jako najpospolitsze: rasę nordyczną (100 proc. krwi nordycznej), typ subnordyczny (50 proc. krwi nordycznej, 50 proc. laponoidalnej), rasę laponoidalną (100 proc. krwi laponoidalnej), i typ sublaponoidalny (50 proc. krwi laponoidalnej, 50 proc. krwi śródziemnomorskiej).

Mamy chyba w pamięci obraz typowego słachcica, Sarmaty, o twarzy szerokiej, garbatym nosie, na końcu rozszerzającym się, o niebieskich oczach, o jasnych włosach. Jest on dość wysoki, tęg, silny. Uspokojenie ma zapalczyste, t. zw. „słomiany zapal” jest typowym porzywem sarmackim. Łatwo się martwi, ale i łatwo się śmieje. Zdolny, ale niewytrwały. Uczuciowy, wierny, gościnny, szczerzy.

Ten tak polski, tak pospolity u nas typ, to przecież typ subnordyczny, nazywa się inaczej typem sarmackim. Jutro zajmujemy się nim osobno. Podamy fotografie przedstawicieli typu sarmackiego (subnordycznego). Dokładny opis wyglądu i zwróćmy uwagę na ten, niewątpliwie jeden z najwarteściowszych, z najdroższych typów rasowych, przewyższający bardzo rozreklamowanego przez Niemców nordyka. Jutrzejszy nasz artykuł z cyklu „Zagadki rasy” będzie nosił tytuł „Hulał dusza bez kontusza”.

Żuż z tego widać, że owe trzy czwarte ludności przypadające u nas na rasy: nordyczną i laponoidalną rozdzieli się w ten sposób, że więcej przypadnie składni

kowi nordycznemu, niż laponoidalnemu.

Zanim podamy jego wyniki trzeba zwrócić uwagę na pewne następstwa występowania w Polsce, jako typów najważniejszych, typu nordycznego i laponoidalnego. Mianowicie jeżeli tyłu jest u nas nordyków i sporo laponoidów, to muszą się zjawiać i małżeństwa mieszane. Jak wiemy, potomstwo takiego małżeństwa będzie należało do rasy subnordycznej i będzie mieć w sobie 50 pr. krwi nordycznej.

Wśród ludności naszych ziem południowych, w owej jednej czwartej przypadającej na inne elementy, poza nordycznym i laponoidalnym, spore miejsce zajmują rasa śródziemnomorska, dość niskiego wzrostu, o śniadej skórze, włosach o kasztanowatym odcieniu. Tworzą się więc i małżeństwa mieszane rasy laponoidalnej ze śródziemnomorską. Dzieci z takiego małżeństwa będą należały do typu sublaponoidalnego.

W ten sposób mamy w Polsce jako najpospolitsze: rasę nordyczną (100 proc. krwi nordycznej), typ subnordyczny (50 proc. krwi nordycznej, 50 proc. laponoidalnej), rasę laponoidalną (100 proc. krwi laponoidalnej), i typ sublaponoidalny (50 proc. krwi laponoidalnej, 50 proc. krwi śródziemnomorskiej).

Mamy chyba w pamięci obraz typowego słachcica, Sarmaty, o twarzy szerokiej, garbatym nosie, na końcu rozszerzającym się, o niebieskich oczach, o jasnych włosach. Jest on dość wysoki, tęg, silny. Uspokojenie ma zapalczyste, t. zw. „słomiany zapal” jest typowym porzywem sarmackim. Łatwo się martwi, ale i łatwo się śmieje. Zdolny, ale niewytrwały. Uczuciowy, wierny, gościnny, szczerzy.

Ten tak polski, tak pospolity u nas typ, to przecież typ subnordyczny, nazywa się inaczej typem sarmackim.

Jutro zajmujemy się nim osobno. Podamy fotografie przedstawicieli typu sarmackiego (subnordycznego). Dokładny opis wyglądu i zwróćmy uwagę na ten, niewątpliwie jeden z najwarteściowszych, z najdroższych typów rasowych, przewyższający bardzo rozreklamowanego przez Niemców nordyka. Jutrzejszy nasz artykuł z cyklu „Zagadki rasy” będzie nosił tytuł „Hulał dusza bez kontusza”.

Żuż z tego widać, że owe trzy czwarte ludności przypadające u nas na rasy: nordyczną i laponoidalną rozdzieli się w ten sposób, że więcej przypadnie składni

Co się stało?

Wczoraj: temperatura niska i „Tydzień uprzejmości”. Prezydent Gdańska Greiser uprzejmie w Warszawie gościł. — Podobno podróże kształcą — to system pedagogiczny, via: Sztokholm, Paryż, Genewa wzmógł się ruch turystyczny. Do Rzymu, Londynu, Berlina (po drodze włoska Riviera) unosi błękitny expres Laval — globtrottera. W ślad za nim — Masaryk z Beneszem (znudziło ich morze Czarne), czekają aż Orbis urządzi wyjazdy popularne do Biarritz, Otwocka, Krynicy, do Białowieży i Gdyni, i, pociąg specjalny — Roma — l'amore — bridż — Mussolini. Wyświetlał to potem w Warszawie nad program — z Pat'owskich zdjęć — obejrzy film nowy wiceprezydent numer pięć, a potem na temat teatru przeczyta w pismach wywiady, że w Polsce brak dramaturgów, — w teatrze Polskim — „Dziady”...

Wielkie „cures” w Białymstoku

Wszystkie żydówki strefione

wsaułek niedomknięcia kranu w „mykwie”

Jak podaje „Hajntyge Najes”, białostoccy chasydzi mają wielkie „cures” (zmartwienie).

Dwaj chasydzi ze Słonima, będąc w „merchoc'u” (męska kąpiel rytualna) dojrżeli jakimś sposobem, że kran prowadzący wodę do „mykwy” (kubieca kąpiel rytualna) — kąpiei

Kąpiei! Całą grozę tego faktu zrozumie się, jeżeli się weźmie pod uwagę, że „mykwa” z kąpiącym kranem może się stać trefną, a co wtedy? Wtedy, wszystkie niewiasty, które w niej zażywały rytualnej kąpiei, będą też strefione! Co będzie dalej, co? Jeszcze większa katastrofa będzie dalej: te niewiasty nie będą mogły zbliżyć się do swych małżonków, bo i coby zostali strefieni!

Ładna historia, co? Można powiedzieć, rzeczywiście paskudne „cures”!

Wśród niewiast i ich pobożnych mężów zakotłowało się! Sprawą zajęła się religijna komisja rabinatu. Rabin reb Majer udał się niezwłocznie do „mykwy”, aby na własne oczy stwierdzić stan rzeczy.

Kran kąpał istotnie. „Reb Majer załamał ręce!” — pisze „Hajntyge Najes”.

Niezadługo potem przybyli na

miejsce katastrofy wszyscy inni rabini. Przewodniczącą rabinatu, Fajans wyraził przekonanie, że cała sprawa może dać się jeszcze załatwić i niebezpieczeństwo uda się zażegnać, a to dość prostym sposobem, który jednak trzeba było „naleźć”:

„Jak kran przykręcić mocniej, to czy on będzie kąpał? On nie będzie kąpał!”

Przenyślną radę reb Fajansa zastosowano i, rzeczywiście! Kran przestał kąpać!

Pomimo to jednak, znaleźli się jeszcze uczeni w piśmie formalności, którzy odnoszą się do sprawy z rezerwą.

Całe szczęście, że kran zaczął kąpać w początku tygodnia, a nie na przykład przed szabasem! Bo coby to było! Wszystkie niewiasty strefiłyby się akurat na szabas!

Jakieby to pociągnęło za sobą katastrofalne skutki, lepiej nawet nie myśleć... Biedni byłiby mężowie, biedne nietykalne żony...

Podobno kapanie kranu w mykwie zostało umyślnie spowodowane przez K'azę pogłoski, że dokonał tego przez paskudną zemstę wydaloży pracownik mykwy...

Pomyśleć tylko, jakie straszliwe niebezpieczeństwa czyhają ze wsząd na ludzi!

Marek Romański

91

PODWÓJNE ŻYCIE

GRETY NIELSEN

Wojciech Stachowiak, komiwojażer jednej z dużych fabryk pomorskich, był właśnie takim człowiekiem, prowadzącym życie monotone i bezbarwne, polegające na ustawicznym przekazywaniu z pociągu na pociąg, na odwiedzaniu firm przeważnie zawsze tych samych na odbieraniu zamówień i na wymownym przekonywaniu swych klientów o dobroci wyrobów reprezentowanego przez siebie przedsiębiorstwa. Wbrew pozorom nie było ani krztu romantyzmu w trybie życia, jakie prowadził. Nieustanne rozjazdy sprawiły, że podróże w oczach Stachowiaka odarte zostały szybko z wszelkiego uroku. Nad wyraz męczące były noce spędzane w pociągach, a noce te stawały się tylko pomostami do pracowych dni, w czasie których zdobywał chleb powszedni powtarzaniem zawsze tych samych słów, wychwalaniem zalecanego towaru zawsze temi samymi, wysłowianymi frazesami. I właśnie temu człowiekowi dane było przeżyć zdarzenie, które wytrąciło go z monotonii owych dni bliźniaczo podobnych do siebie, dane mu było napotkać ową przygodę, jaka przynajmniej raz uśmiecha się do każdego i raz na zawsze utrwała się w pamięci.

Wojciech Stachowiak przybył w piątek o świcie do Warszawy. Miał odbyć szereg rozmów i obejść dużo firm. Miał też kilka spotkań w stolicy. Między innymi miał Stachowiak udać się do hotelu przy ulicy Chmielnej i tam przedstawić tamtej samej fabryce zakomunikować pewne polecenia dyrektora. Dyrekcja przedsiębiorstwa poinformowała go, że wysłannik firmy, dla którego wiczył wskazówki, tego właśnie dnia w przejeździe przez Warszawę zatrzyma się w owym hotelu.

Komiwojażer po przybyciu do Warszawy, umył się, ogolił i zjadł śniadanie na dworcu, potem o godzinie dziewiętej rano udał się do hotelu przy ulicy Chmielnej, gdzie zastał miał swego koleżę. Tamten jednak nie wiedział o jego przyjeździe i na kilka minut wcześniej opuścił hotel. Portier objaśnił Stachowiaka, że gość, o którego pytał, wyszedł, lecz zapowiedział, że wróci za pół godziny.

Komiwojażer postanowił zaczekać. Usiadł w niewielkim hallu hotelowym i jął czytać gazetę. Ale oczekiwanie przeciągało się i człowiek, którego chciał spotkać, nie zjawiał się, mimo, że dawno upłynęło już pół godziny. Stachowiak czuł się zmęczony całonocną podróżą, poprzestał więc na pobieżnym przeczyciu gazety, którą następnie złożył i schował do kieszeni pulta. Od pobliskiego kaloryfera biała fala miłego, usypiającego ciepła. Oczekujący rozpiął palto i rozsunął szalik. Podniósł rękę do krawata i zacisnął nieco rozluźniony węzeł. Wzrok jego przenosił się leniwo od portjera do małego boy'a hotelowego, ubranego w granatowy uniform.

Usłyszał kroki na schodach i spojrzął w tamtą stronę. Do hallu schodził starszy, szpakowaty pan o bujnym wąsie, całą swą postać lekko pochylony naprzód. W sylwetce jego nie było nic interesującego, toteż Stachowiak obserwował go tylko przez chwilę.

Starszy pan podszedł do portjera i zapytał o coś, potem obrócił się i prześlizgnął się po oczekującym, badawczym spojrzeniem. Ku swemu nieopisanemu zdziwieniu, komiwojażer dostrzegł, że mężczyzna o bujnym wąsie kieruje się w jego stronę. Postąpił on istotnie kilka kroków ku niemu, następnie przystanął, jakby się zawahał i nagle zupełnie już zdecydowany podszedł cukiem blisko.

— Dlaczego pan tutaj czeka? Trzeba było przyjść na górę — usłyszał cichy, a przenikliwy głos nieznanego, zabarwiony niemal niewyczuwalnym obcym akcentem.

Stachowiak zdetonował się na chwilę. Najwyraźniej zachodziła tu omyłka i ten obcy mu zupełnie człowiek, którego pierwszy raz widział, wziął go za kogoś innego. Należało wyjaśnić to nieporozumienie. Otwierał właśnie usta, by to uczynić, gdy przygarbiony pan wykonał rękę, w której trzymał odebraną od portjera pocztę, ruch wyrażający zniecierpliwienie i jakby ostrzeżenie:

— Nie tutaj! Ani słowa! — rzekł tak samo, jak poprzednio — Proszę za mną. Proszę do windy.

I druga ręka ujął go za rękaw paltu, pociągając za sobą komiwojażera. W głosie jego brzmiał nacisk tak szczególny, że Stachowiak nie wiedział, jak się to stało, że poddał się dyktatowi woli owego człowieka i poszedł za nim do windy, która na nieszczęście profesora Wrangla była tym razem czynna.

A nieszczęściem było to dlatego, że gdyby musieli iść po schodach na najwyższe piętro hotelu, Stachowiak byłby niewątpliwie ochłonął i miałby czas w kilku słowach wyjaśnić rzeczywistą omyłkę. Droga windą trwała znacznie krócej, a ponieważ jechał z nim chłopiec hotelowy, nieznanemu dał komiwojażerowi najwyraźniej do zrozumienia, że nie chce wdawać się nim w żadne rozmowy, przeglądając ostentacyjnie otrzymaną korespondencję.

Znaleźli się wreszcie na górze i Wrangel pociągnął przybyłego do swego pokoju. Nie było rady. Trzeba było wyjaśnienie nieporozumienia odłożyć na moment, gdy znajdą się sami w pokoju. Stachowiak bawiła trochę, trochę intrygowała ta niespodziewana komedia z omyłką.

Rozbawienie minęło jednak natychmiast, a zaintrygowanie wzrosło, gdy tylko bowiem starszy pan zamknął za sobą drzwi pokoju, do którego wprowadził swego gościa, odezwał się natychmiast nienaganną niemiezczyzną.

— Dzień dobry, przyjacielu. Jak się widzie? No, nie trzeba, by pozostawał pan tu zbyt długo. Przystąpmy od razu do rzeczy.

Wojciech Stachowiak opowiadał później tę niezwykłą historię niezliczoną ilość razy, zarówno żonie, jak i swej rodzinie i każdemu z przyjaciół. Trzeba mu jednak przyznać, że podkreślał szczerze, iż nie zdaje sobie dobrze sprawy, jak to się stało, że uległ sugestii słów Anatola Wrangla i że nie wyjaśnił nieporozumienia. Prostu sytuacja rozwinęła się wbrew jego woli. Gdy usłyszał język niemiecki osłupiał i począł się domyślać, że zdarzenie to jest czymś więcej, niż zwykłą pomyłką. Zdumienie jego stało się jeszcze większe, gdy nieznanemu kończąc swe słowa podniósł rękę i dotknął swego krawata. Wówczas dopiero zauważył, że krawat ten był zupełnie taki sam, jak jego krawat.

(1. c. n.).

REDAKCJA: Warszawa Nowy świat 22. Telefony 666 99 (sekretariat, dodatkowy red. naczelny); 666 62 (dwa polityczny i ekonomiczny) 666 64 (dział miejski, liter-art.); 666 65 (miejscowy astowy). Sekretarz redakcji przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt w godz. 4 — 6 pop.

ADMINISTRACJA: Warszawa, Zgoda 1. Telefony: Administracja i Związek 691 64. Prenumerata 691 66. Wydział ogłoszeń 691 56. Skrzynka pocztowa 745. Adres telegraficzny — ABC Warszawa. Konto k. O. Nr. 13550.

PRZEDTAWIELSTWA: Kalisz. Aleja Józefiny 11, tel. 209; Piotrków Trybunalski, Stowackiego 9, tel. 59; Warszawa, Zgoda 26, tel. 136.

PRENUMERATA: miesięczna (z odnośnikiem do domu) i zamiejscowa wraz z „Tygodnikiem Literacko-Artystycznym” zł. 2.90 miesięcznie; wraz z dziełami Sienkiewicza zł. 3.90 miesięcznie.

Ceny ogłoszeń:

za miejsce wysokości 1 m linijeta przez szerokość jednej szpalaty (na wszystkich stronach po 6 szpalat): na 1 ej stronie — 1 zł. w tekście (wśród artykułów) — 70 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 50 gr., na ostatniej stronie — 30 gr. Reklamy reklamowe — 1 zł. Komunikaty (specjalne) — 150 zł. 1. kursie — 30 gr. Nekrologia po 30 gr. Drobne po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyrazy. Reklamowe oznacza się cyfrą (N) a komunikaty specjalne cyfrą (Kom). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Wydział ogłoszeń: Zgoda 1, tel. 691 56 — biuro czynne od godz. 9 rano do 6 wiecz.

Kierownik: Tadeusz Ucieszyński